

Stockholms stads byggnadsnämnd.

Byggnadsnämnden.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset>; sessionstid: varje onsdag kl. 9.30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Närmaste inseedet över stadens bebyggande utövas från år 1875 av *Stockholms stads byggnadsnämnd*.

Enligt k. byggnadsstadgan den 20 november 1931, som trädde i kraft den 1 januari 1932, skall i stad finnas byggnadsnämnd, som har till uppgift bl. a. att övervaka efterlevnaden av stadsplanelagen, byggnadsstadgan, stadens byggnadsordning och övriga i staden gällande författningar angående stadens byggnadsväsen samt fullgöra vad enligt berörda författningar ankommer på nämnden.

Byggnadsnämnden skall enligt byggnadsstadgan bestå av fem ledamöter jämte fem suppleanter, av vilka magistraten utser en ledamot och en suppleant och stadsfullmäktige de övriga. Valet sker för en tid av fyra år. Senaste val, för perioden 1947—1950, ägde rum i magistraten den 13 december 1946 och i stadsfullmäktige den 16 december 1946. Nämnden väljer inom sig ordförande och vice ordförande för ett år i sänder.

Alltsedan år 1875, då byggnadsnämnden började sin verksamhet, utgå, jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 december 1874, arvoden till nämndens ledamöter. Å nämnda arvoden utgå icke rörliga tillägg.

Det åligger byggnadsnämnden bl. a. att med uppmärksamhet följa byggnadsverksamheten och den allmänna utvecklingen i staden och dess omgivning och att, då anledning därtill förekommer, på grund av framställning från markägare eller eljest, till prövning upptaga fråga om antagande eller ändring av stadsplan, stomplan eller utomplansbestämmelser eller ändring i byggnadsordningen. Byggnadsnämnden skall söka främja en för staden gagnelig utveckling av dess bebyggelse och för detta ändamål hos vederbörande myndigheter väcka de förslag och göra de framställningar, som kunna vara påkallade. Till nämndens handläggning höra bl. a. frågor rörande tomtindelning och skyltar. På nämnden ankommer vidare att lämna tillstånd såväl till ny- och ombyggnader som till varje ändring av byggnaders konstruktion och lokalers anordning, till stängsel, rivning av byggnad m. m. För vissa allmänna, kronan tillhöriga byggnader er-

fordras icke byggnadslov, men byggnadsnämnden äger rätt att avgiva utlåtande även beträffande sådan byggnad. Nämnden äger att genom föreläggande av vite göra sig hörsamrad.

Byggnadsnämnden skall låta upprätta karta över staden, upptagande de särskilda tomterna och stadsägorna med därå befintliga byggnader. Å kartan skall varje nybyggnad, som ej är att anse såsom tillfällig, till sina gränser utmärkas så snart ske kan efter byggnadens uppförande. När byggnad rivits eller nedbrunnit, skall kartan i enlighet därmed ändras.

Nämnden skall till sitt biträde hava en stadsarkitekt. Stadsarkitekten skall vara tillstädes vid nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna men ej i besluten och att, där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet. Aven stadsingenjören har att lämna nämnden biträde, vilket, vid behandling av ärenden rörande hissar, även gäller de av överståthållarämbetet förordnade hissbesiktningsmännen.

Författningar m. m. K. byggnadsstadga 20 nov. 1931, med ändr. (Kfh 1946: sid. 679). Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. 18 aug. 1937 och 7 maj 1942 (Kfh 1946: sid. 716). Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. Stadsplanelag 29 maj 1931, med ändr. (Kfh 1946: sid. 643). ÖA:s kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm utöver vad k. ordningsstadgan för rikets städer innehåller, med ändr. §§ 14, 14 a (Kfh 1946: sid. 280). Instruktion för hos byggnadsnämnden anställda byggnadsinspektörer, antagen av nämnden 19 jan. 1910 (Kf 1910: nr 6). Taxa å avgifter för hos byggnadsnämnden begärda byggnadslov, besiktningar m. m., fastställd av ÖA 30 nov. 1935 (Kf 1935: nr 50). Taxa å avgifter för erhållande av hos byggnadsnämnden rekviderade kopior av ritningar, fastställd av k. m:t 21 maj 1920 (Kf 1920: nr 82).

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 1,577,199 kr.; inkomster: driftbudgeten 591,500 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter

(valda för åren 1947—1950).

Ordförande

(arvode 3,600 kr. utan rörligt tillägg).

Öman, Ivar, f. d. borgarråd, stadsfullm. (som led. utsedd av stadsfullm.).

Vice ordförande

(arvode 2,500 kr. utan rörligt tillägg).

Ploman, E., rådmän (som led. utsedd av magistraten).*Övriga ledamöter*

(arvode 2,500 kr. utan rörligt tillägg).

Adamsson, H., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).**Ek, V. E.**, sekreterare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).**Ström, O. F.**, skriftställare (utsedd av stadsfullm.).*Suppleanter.¹⁾***Behm, E. O. L.**, advokat (utsedd av stadsfullm.).**Bång, O. G. M.**, rådmän (utsedd av magistraten).**Hjerne, K. G.**, färghandlare (utsedd av stadsfullm.).**Johannesson, E. G. V.**, direktör (utsedd av stadsfullm.).**Olsson, Knut M. G.**, redaktör, stadsfullm.: 2:e vice ordf. (utsedd av stadsfullm.).*Sekreterare (23).***Evæus, H. V.**; mottagningstid: 10—12 (utom onsdagar).

Delegerade för inspektion av stadsingenjörskontoret.

Öman, Ivar; Adamsson, H.*Revisorer.*

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 120).

Byggnadsnämndens namnberedning.

Byggnadsnämnden beslöt år 1920 uppdraga åt en särskild beredning att uppgöra och till nämnden avgiva förslag till namn å nya gator, allmänna platser och kvarter. Förutom de av byggnadsnämnden utsedda ledamöterna ingår i namnberedningen även en representant för skönhetsrådet.

*Ledamöter.***Ahnlund, N. G.**, professor; **Boëthius, S. B.**, riksarkivarie; **Långström, C. R.**, fastighetsregisterförare; **Rosenbaum, L.**, stadsingenjör; **Ström,**¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för någon av de av stadsfullmäktige utsedda ledamöterna såsom ersättare inkallas: för ordföranden suppleanterna hrr Behm och Hjerne i nämnd ordning samt därefter övriga suppleanter i nedan angiven ordning samt för övriga ledamöter hrr Adamsson, Ek och Ström suppleanterna hrr Johannesson och Olsson i nämnd ordning samt därefter övriga suppleanter i nyss nämnd ordning.**O. F.**, skriftställare, ordf.; **Wessén, E. G. A.**, professor; **Wetterling, G. M. W.**, stadsarkitekt; **Selling, C. G. A.**, stadsantikvarie (utsedd av skönhetsrådet).*Sekreterare (1,130 kr.).***Schück, A. H.**, docent.*Registrator (480 kr.).***Rasmusson, F. R. F.**, registrator vid fastighetsregisterkontoret.*Byggnadsnämndens expedition.**Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset<; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).*

Expeditionens chef är sekreteraren, vilken bl. a. åligger att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser, att avgiva utlåtanden samt att inför nämnden föredraga ärenden angående tjänstespösmål m. m.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 109,080 kr.; inkomster: driftbudgeten 23,600 kr.*Sekreterare (23).***Evæus, H. V.** (se ovan).

En amanuens (1,200 kr.).

Ett första kontorsbiträde (7), ett c. o. första kontorsbiträde (VII), ett kontorsbiträde (5).

*Förste expeditionsvakt (8).***Kelén, N. J. V.**

En expeditionsvakt (6).

*Stadsarkitektkontoret.**Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset<; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).*

Stadsarkitektkontorets chef är stadsarkitekten, vilken bl. a. har att jämte vice stadsarkitekten, byråarkitekten, övriga arkitekter samt överingenjören bereda och inför nämnden föredraga till nämndens verksamhetsområde hörande ärenden. Stadsarkitekten åligger i huvudsak att avgiva yttranden över till nämnden från andra myndigheter remitterade ärenden, att granska förslag till nybyggnader m. m. samt att besiktiga och godkänna avslutade byggnadsföretag. Stadsarkitekten och överingenjören äga, enligt särskilt uppdrag, i byggnadsnämndens ställe besluta bifall till ansökningar av ringa vikt eller av uteslutande teknisk art. Vice stadsarki-

BN

tekten biträder stadsarkitekten med förekommande göromål och är stadsarkitektens ställföreträdare. Byråarkitekten och arkitekterna handlägga ansökningar rörande ändringsarbeten ävensom nybyggnadsärenden i förorterna samt ärenden rörande skyltar. Överingenjören handhar med biträde av byråingenjören och byggnadsinspektörerna den tekniska kontrollen av byggnadsföretagen genom konstruktionsgranskning och förrättande av besiktningar, som avse utronande av byggnaders eller byggnadskonstruktioners säkerhet, verkställer utredning av byggnadstekniska spörsmål m. m. Byggnadsinspektörerna utöva den löpande kontrollen å byggnadsplatserna. Dessutom biträdes stadsarkitektkontoret av en planteringsinspektör i frågor rörande förgårdars och innergårdars anordnande och plantering samt av en färgkonsulent i frågor rörande färgsättning å byggnader m. m.

Å stadsarkitektkontoret ombesörjes inkomna handlingars registrering. Avgifter för byggnadslov, protokollslösen m. m. uträknas och uppbäras, varjämte å kontoret verkställas de förberedande utredningar, som erfordras i samband med byggnadslovs meddelande.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 427,765 kr.; inkomster: driftbudgeten 229,900 kr.

Stadsarkitekt (D).

Wetterling, G. M. W. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1951); t. »stadshuset»; mottagningstid: 14—16 (utom lördagar).

Stadsarkitekt (XXV).

Oelrich, N. E.; t. »stadshuset»; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Byråarkitekt (22).

Danielsson, P. E.; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Arkitekt (20).

Leffler, E.; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Arkitekt (XVIII).

Gustavson, B. E. R.; mottagningstid: 10—12.

Dessutom extra arkitekter (utan fasta arvoden).

Planteringsinspektör (4,800 kr.).

Schuwert, K. G. E.

Färgkonsulent (3,000 kr.).

Aijmer, L. A. T.

Överingenjör (26).

Chatillon-Winbergh, G.; mottagningstid: 13—15 (utom fredagar), lördagar 13—14.

Byråingenjör (22).

Vakant, *tf.* Dahlberg, G. A.

Byggnadsinspektörer (20).

Dahlberg, G. A., tjl. (se ovan); Kumlien, C. G. V.; Grange, A. D.; Norman, C. P.

Byggnadsinspektörer (XX).

Rustan, A. L.; Jansson, B. C.

Byggnadsinspektör (e. 20).

Sturén, C.-O.

Tillfälliga byggnadsinspektörer (6,660—6,000 kr.).

Krook, C. G.; Schubert, B. L.; Videgren, K. R.

Registrator (4,404 kr.).

Fransén, R.

Kontorsskrivare (9).

Vakant, *tf.* Adding, f. Östergren, Brita.

Ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett extra första kontorsbiträde (3,456 kr.), ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Första ritbiträde (å arkivet) (9).

Myrberg, Britta M. K.

Ett ritbiträde (7), ett e. o. ritbiträde (VII), en expeditivsvakt (6).

Stadsingenjörskontoret.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Stadsingenjörskontoret åligger att i enlighet med fastställd instruktion och gällande författningar rörande städernas fastighetsbildning, mättningsväsende och bebyggande verkställa tomtmättnings- och avstyckningsförrättningar samt utarbета förslag till tomtindelningar, utfärda karta för nybyggnad, verkställa utstakning och kontroll av nybyggnader i såväl höjd- som planläge, gatustakningar samt att utföra de arbeten i övrigt, som ankomma på mättningsman i stad. Vidare åligger det kontoret att omhändervä

stadens kartverk, därvid kontoret skall utföra de arbeten, som ligga till grund för upprättande av bladindelade kartverk och kartor för fastighetsbildning, stadsplaner, redovisning av olika slags ledningar samt sådan karta som avses i 6 § byggnadsstadgan, att vidmakthålla, komplettera och i erforderlig utsträckning utvidga de över staden upprättade triangel-, polygon- och avvagningsnät, att tillhandagå stadens myndigheter med upplysningar, utfärdande av kartkopior m. m. dylikt, att avgiva infortrade yttranden angående stadsplan-, tomtindelings- och byggnadsärenden samt att till överståthållarämbetet avgiva yttranden i till kontoret hänskjutna frågor angående adressnummer.

Alla mätningar, vare sig de utföras för fastighetsbildningen eller för kartverket, äro numera anslutna till stadens triangelnät, vilket upprättades under åren 1907—1911 av den för detta ändamål inrättade dåvarande triangelmättningsnämnden.

Kontorets ordinarie ingenjörer skola hava, stadsingenjören, den i § 4 punkt 2 byggnadsordningen för Stockholms stad och övriga ordinarie ingenjörer den i § 3 instruktionen för stadens stadsingenjörskontor stadgade kompetensen.

Stadsområdet har med avseende å fastighetsbildningen uppdelats i särskilda mättningsdistrikt, vart och ett med en mättningsman såsom föreståndare och med åliggande för honom att företrädesvis inom distriktet verkställa förekommande fastighetsbildningsförrättningar och därmed sammanhörande arbeten.

Författningar. Instruktion för stadsingenjörskontoret, fastställd av byggnadsnämnden 22 dec. 1943 (Kf 1943: nr 71). Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. Stadsplanlag 29 maj 1931, med ändr. K. byggnadsstadga 20 nov. 1931, med ändr. Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. K. förordn. 17 dec. 1920 ang. sättet för utförande av vissa mättningsarbeten m. m. (mättningsförrordning), med ändr. K. kung. 26 juni 1936 med vissa föreskrifter om mättningsväsendet och fastighetsregisterväsendet i rikets städer, med ändr. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm, fastställd av k. m:t 13 dec. 1935. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm å arvode för förrättning och åtgärd rörande byggnads höjd-läge, fastställd av ÖA 28 nov. 1935, med ändr.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 1,040,354 kr.; inkomster: driftbudgeten 338,000 kr.

Stadsingenjör (C).

Rosenbaum, L. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1953); mottagningstid: 10—12.

Vice stadsingenjör (24).

Hanzon, N.

Byråingenjör (22).

Björkman, C. E. E.

Mättningsmän och föreståndare för mättningsdistrikt (22).

Holmberg, S. H. (1:a distr.); Jacobson, B. R. E. (2:a distr.); Lennerheim, E. J. I. (M.) (3:e distr.).

Ingenjörer (20).

Stangenberg, G. M. J. J.; Pontin, H., tjl. (se sid. 121), tf. Gabrielsson, J. E.

Biträdande ingenjör och arkivarie (18).

Segerström, S. T. M.

Biträdande ingenjörer (18).

Ahnskog, K. F. N.; Hammarsten, T.

Biträdande ingenjörer (XVIII).

Hedlund, N.; två vakanta.

Underingenjör (17).

Holm, E. F.

Underingenjör (e. 17).

Kriström, S. O.

Tekniskt biträde (15).

Strömberg, S. E.

Förste kontorsskrivare (11).

Casparsson, f. Berglund, Inga S.; Heggby, f. Johansson, Greta S.

Sex mättningsförmän (11), två e. o. mättningsförmän (XI), tre första ritbiträden (9), en kontorist (8), ett första kontorsbiträde (7), sexton ritbiträden (7), nio e. o. ritbiträden (VII), en förste expeditionsvakt (8), en e. o. expeditionsvakt (VI), ett e. o. kontorsbiträde (V); dessutom en extra kontorist, extra kontors- och ritbiträden, tretton mättningsbiträden (9), sex e. o. mättningsbiträden (IX) samt sju extra mättningsbiträden.

Stockholms stads stadsplanenämnd.

Stadsplanenämnden.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset».
Nämnden sammanträder i regel andra
och fjärde onsdagen i varje månad
kl. 15,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 6 december 1920 att fr. o. m. år 1921 ersätta den förutvarande stadsplanekommisionen med *Stockholms stads stadsplanenämnd*.

Stadsplanenämnden har till uppgift att, efter uppdrag av byggnadsnämnden eller då sådant eljest med hänsyn till byggnadsverksamhetens utveckling och bostadsbehovet visar sig erforderligt, uppgöra förslag till nya eller ändrade stadsplaner och planer för trafikleder jämväl utom stadsplan ävensom att i övrigt handlägga de frågor rörande stadens stadsplane- och trafikväsen, som av stadskollegiet till nämnden hänskjutas. Nämndens avdelning för utarbetande av stadsplaneförslag för nedre Norrmalm har under år 1916 avslutat sin verksamhet.

Rörande generalplan för Stockholm, se nedan.

Nämnden består av, förutom ordförande, som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid nämndens sammanträden äga stadsplanedirektören, stadsarkitekten, fastighetsdirektören, gatudirektören och stadsingenjören närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer, var för sitt förvaltningsområde, cheferna för de avdelningar av stadens fastighetskontor, å vilka handläggas ärenden rörande stadsplanens genomförande samt ärenden rörande exploatering av stadens ytterområden.

Nämnden äger fördela göromålen mellan sina ledamöter på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter eller åt stadsplanedirektören att handhava särskilda förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av sådant uppdrag fattas, skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. I enlighet med dessa bestämmelser har stadsplanenämnden tillsatt särskilda tjänstedelegerade (se nedan).

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms stads stadsplanenämnd, fastställd av k. m:t 31 dec. 1920, med ändr. Stadsplanelag 29 maj 1931, med ändr. (Kfh 1946: sid. 643). K. byggnadsstadga 20 nov. 1931, med ändr. (Kfh 1946: sid. 679). Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten: 543,404 kr.; inkomster: driftbudgeten 60,000 kr.

Stadsplanenämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt.

Övriga ledamöter.

- ***Andersson, Paul**, överlärare.
- ***Bengtsson, O. F.**, ombudsman.
- ***Berghagen, R.**, arkitekt.
- Lindberg, B. R.**, grosshandlare.
- ***Stadig, A. G.**, badmaskinist, stadsfullm.
- Sundström, E. V.**, byråchef, stadsfullm.
- Svensson, T. V.**, journalist.

Suppleanter.¹⁾

Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare, stadsfullm.

¹⁾ Ordföranden och någon av ledamöterna hrr Paul Andersson, Bengtsson och Stadig skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hr Sönberg, fru Sjödin-Ljungdal, hrr Hjertén och Strandberg i nu nämnd ordning. Ledamöterna hrr Lindberg och Sundström skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanten hr Näsström, ledamöterna hrr Ahlberg och Berghagen av suppleanterna hrr Ekholm och G. A. Svensson i nu nämnd ordning och ledamoten hr T. V. Svensson av suppleanten fru Ohman. I de fall, då denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: hrr Sönberg, Ekholm, G. A. Svensson, fru Sjödin-Ljungdal, hrr Hjertén, Strandberg, Näsström och fru Ohman.

*Hjertén, H. I., civilingenjör.
 Näsström, N. G., redaktör.
 *Sjödin-Ljungdal, I. G. (Gun), fru, arkitekt.
 *Strandberg, E. A., ombudsman.
 *Svensson, G. A., byggmästare.
 Sönberg, E. Hj. H., tillsyningsman.
 Öhman, f. Fluge-Pedersen, Rodny, fru, stadsfullm.

Sekreterare (3,420 kr.).

von Hofsten, E. A. G. (se sid. 150).

Tjänstedelegerade.

(För förberedande behandling av ärenden angående tjänstetillsättningar m. m.)

Berglund, H. J., ordf.; Andersson, Paul;
 Bergström, O. F.; Berghagen, R.; Lindberg, B. R.

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 120).

Stadsplanekontoret.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset»; (be-
 träffande adresser för vissa avdelningar,
 se nedan). *Expeditionstid:* 10—14,30 (lör-
 dagar och dag före helgdag 10—13,30;
 sommartid 10—12,30). *Mottagningstid för*
arkitekter och ingenjörer: 10—12.

Stadsplanekontoret är stadsplanenämndens
 verkställande organ. Kontorets chef är stads-
 planedirektören.

Stadsplanedirektör (D).

Markelius, S. G. (förordn. t. o. m. ³¹/10 1950);
 mottagningstid efter överenskommelse.

Administrativa avdelningen.

Förste byråarkitekt (24).

Holmberg, O. F. W.

Byråarkitekt (XXII).

Tideström, E. B. T.

Underingenjör (17)

(dessutom personligt lönetillägg 1,416 kr.).

Lagerheim, K. A. L.

Underingenjör (17).

Sjöholm, A. J. T.

Kammarskrivare (e. 15).

Röhl, E. G. R.

Ritare (14).

Björk, A. N.; Lundborg, K. H. E.

Förste kontorsskrivare (11).

Wall, G. D. M.

Första ritbiträde (9).

Pravitz, J. M. E. (Maja).

Kontorsskrivare (9).

Blücher, f. Larsson, A. Linnéa L.

Ett e. o. *mättningsbiträde* (VIII), ett *extra*
mättningsbiträde (2,340 kr.), fyra *ritbiträ-*
den (7), två *modellörer* (7), fyra e. o. *rit-*
biträden (VII), en e. o. *modellör* (VII), tre
extra ritbiträden (2,880—2,760 kr.), dess-
 utom tillfälliga *ritbiträden* till växlande antal.

Två *första kontorsbiträden* (7), ett e. o.
första kontorsbiträde (VII), ett e. o. *kon-*
torsbiträde (V), ett *extra kontorsbiträde*
 (2,220 kr.), en e. o. *expeditionsvakt* (VI), en
extra expeditionsvakt (1,740 kr.).

Stadsplaneavdelningen.

Direktörsassistent (XXV).

Ahlberg, C.-F.

Stadsplanearkitekt (25).

Bergentz, T. G.

Förste ingenjör (14,388 kr.).

Virgin, C. Å. A.

Byråarkitekter (XXII).

Grafström, N. H. E.; Langendal, A. V.

Byråarkitekt (e. 22).

Voigt, J. F.

Gatutekniska avdelningen.

Byråingenjör (22).

Nordgård, K.

Ingenjörer (20).

Carlstedt, R. B.; Brolin, S. J. F.

Ingenjör (XX).

Larsson, E. O.

Biträdande ingenjör

(7,800 kr. utan rörligt tillägg).

Ågren, E. K. G. O.

SpN

Tekniskt biträde (15).

Andrén, E.

Mättningsförmän (XI).

Bäckström, K. F.

Mättningsförmän (e. 11).

Larsson, T. B.

Ett *mättningsbiträde* (9), tre *e. o. mättningsbiträden* (IX), två *extra mättningsbiträden* (2,940—2,760 kr.), dessutom tillfälliga *mättningsbiträden* till växlande antal.

Spårtekniska avdelningen.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 23 26 05.

Förste byråingenjör (24).

Lundborg, G. O. F.

Ingenjör (20).

Brundin, F.

Biträdande ingenjör (18).

Åkerman, A. J.

Generalplan för Stockholm.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 23 26 05.

Med anledning av ett av dåvarande borgarrådet Yngve Larsson i promemoria den 9 maj 1944 framlagt förslag beslöt stadskollegiet den 25 maj 1944 dels uppdraga åt borgarrådsberedningen att låta verkställa utredning angående en tids-

bestämd generalplan för Stockholm, dels ock att anmoda stadens myndigheter, som berördes av utredningen, att lämna den medverkan vid utredningsarbetet, som kunde komma att påkallas.

Stadsfullmäktige hava sedermera godkänt ett av stadsplanenämnden framlagt förslag till arbetsplan för utredningen, enligt vilket utredningen skall organiseras inom stadsplanekontoret. Den 17 februari 1947 har stadsfullmäktige anvisat medel för generalplanearbetet under år 1947.

Sekreterare (7,752 kr.).

von Hofsten, E. A. G. (se sid. 149).

Arkitekter

(18,000 kr. utan rörligt tillägg).

Sidenbladh, K. G. E.; en vakant.

Byråingenjör (22).

Lindgren, T. O. I.

Biträdande ingenjör (XVIII).

Edgren, A. F., tjl., tf. Trulsson, K. G. W.

Trafikingenjör (9,504 kr.).

Lundberg, S. I.

Konstruktör (4,860 kr.).

Trulsson, K. G. W., tjl. (se ovan).

Två *extra mättningsbiträden* (3,540—3,000 kr.), ett *första kontorsbiträde* (2,760 kr.), fyra *ritbiträden* (2,640—2,220 kr.).

Stockholms stads gatunämnd

och i samband därmed stående institutioner.

Gatunämnden.

Riddarhustorget 8, 1 tr. (postadress: postfack 2211, Stockholm 2); t. »gatunämnden». Nämnden sammanträder vanligen första och tredje helgfria onsdagen i varje månad kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Flertalet av de icke finansiella angelägenheter, som tidigare handhåfts av drätselnämnden, särskilt dess ditillsvarande andra avdelning, överflyttades vid den kommunala omorganisationen 1920 till en särskild nämnd, *Stockholms stads gatunämnd*, som trädde i verksamhet den 10 april 1920.

Gatunämnden handhar förvaltningen av stadens gator, torg, planteringar och andra allmänna platser (utom å hamnområden) med därtill hörande anläggningar, såsom viadukter, trappor, avlopp, reningsanläggningar, bekvämlighetsinrättningar m. m., ävensom av stadens renhållningsväsen och brandväsen. Nämnden handlägger vidare gatuväsendet rörande frågor om broar, gatutrafiken, gatuledningar, den allmänna belysningen (utom å hamnområdena) samt de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Under gatunämnden lyda gatukontoret, som står under chefskap av gatudirektören, och brandkåren, vars chef är brandchefen. Vid nämndens sammanträden äga nämnda förvaltningschefer närvara och var för sitt förvaltningsområde deltaga i överläggningarna, med rätt att därvid framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads gatunämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 60).

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 78,916,626 kr., kapitalbudgeten 1,323,800 kr., låne-medel, i linjen 16,970,000 kr., inom linjen

3,335,000 kr., dessutom förlagsmedel 2,646,800 kr.; inkomster: driftbudgeten 49,941,502 kr., kapitalbudgeten 900,000 kr.

Gatunämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Gustavson, A. V. N., målarmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.

***Jacobson, P.**, kontorschef, stadsfullm.

***Karlsson, G. Verner**, förste stationsbiträde, stadsfullm.

Runhoff, E. F., f. d. brandmästare.

***Törnqvist, J. E.**, justerare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Eriksson, Arthur W.**, montör.

***Landberg, A.**, skräddare.

***Malis, P. G.**, förste byråsekreterare.

Nordin, E. A., kontorschef.

Stadig, A. G., badmaskinist, stadsfullm.

Strand, A. J., journalist.

Gatusekreterare.

Gottliebsson, N. E., tjl. (se sid. 153).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Runhoff, Karlsson och Törnqvist vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Strand, Eriksson, Stadig och Landberg i nu nämnd ordning samt vice ordföranden och ledamöterna hrr Ahlén och Jacobson i första hand av suppleanterna hrr Malis och Nordin i nu nämnd ordning. I de fall, då denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: hrr Malis, Eriksson, Stadig, Landberg, Strand och Nordin.

GN

Gatunämndens delegerade.

Gatunämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, även som uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter, såsom särskilda delegerade, eller åt under nämnden lydande förvaltningschefer att handhava vissa förvaltningsärenden.

Delegerade för frågor rörande upp-
handlingar och entreprenader.

Berglund, H. J. (ordf.); Gustavson, A. V. N.;
Karlsson, G. Verner; Strand, A. J.

Tjänstedelegerade.

Berglund, H. J. (ordf.); Ahlén, Anders E.; Jacob-
son, P.; Runhoff, E. P.; Törnqvist, J. E.

Delegerade för frågor rörande plats-
upplätelser å gatu- och parkmark.

Landberg, A., ordf.; Malis, P. G.; Stadig, A. G.

Delegerade för underhåll av
byggnader.

Ahlén, Anders E.; Eriksson, Arthur W.; Törn-
qvist, J. E.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte tre suppleanter för granskning av gatunämndens, kyrkogårdsnämndens och slakt-
hus- och saluhallsstyrelsens [flyghamnsstyrelsens]
räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Eklund, K. G. S., ombudsman, ordf.

Håkansson, E. A. F., tjänsteman.

Kruse, A. K. J., major.

Suppleanter:

Carlsson, f. Carlsson, Karin K., fru.

Jonsson, E. A., kassör.

Larsson, L. J., sjökapt. n.

Gatunämndens expedition.

Riddarhustorget 8, 1 tr. (postadress: post-
fack 2211, Stockholm 2); t. »gatunäm-
nden»; expeditionstid: 10—15 (lördagar och
dag före helgdag 10—14).

Enligt gällande arbetsordning skall expedi-
tionen, som förestås av gatussekreteraren och är
gemensam för gatunämnden och gatukontoret,
mottaga och registrera samt fördela alla till

nämnden, gatukontoret eller någon kontorets
avdelning inkommande handlingar samt ombe-
sörja expediering av alla från nämnden, konto-
ret eller dess avdelningar utgående expeditioner.
Expeditionen vårdar nämndens och kontorets ge-
mensamma arkiv och bibliotek.

Arbetsordning. Arbetsordning för gatu-
nämndens och gatukontorets gemensamma kansli,
godkänd av nämndens ordförande 17 dec. 1936.

Gatussekreterare (21).

Gottliebsson, N. E., tjl. (se sid. 153).

Förste kontorsskrivare (11).

Karlsson, f. Tunell, Signe E. M.

Gatukontoret.

Riddarhustorget 8 (postadress: postfack
2211, Stockholm 2); t. »gatunämnden».
(Se f. ö. nedan under resp. avdelningar.)

Gatukontoret, som är gatunämndens verk-
ställande organ beträffande stadens gatu-, park-
och renhållningsväsen, åligger i denna egenskap
att inom ramen för beviljade anslag och enligt
av nämnden godkända förslag utföra de arbeten
och vidtaga de åtgärder, som erfordras för full-
görande av gatunämndens åligganden, att för
andra förvaltningar eller enskilda utföra de ar-
beten inom kontorets verksamhetsområde, som
erfordras för fullgörande av ingångna avtal eller
eljest åligger staden, att hos nämnden göra
framställningar i till kontorets verksamhetsom-
råde hörande ärenden, som skola av nämnden
behandlas, samt svara för att nämndens beslut i
sådana ärenden skyndsamt bliva verkställda, att
avgiva yttrande i de ärenden, som i vederbörlig
ordning till kontoret remitterats, att med upp-
märksamhet följa utvecklingen inom kontorets
verksamhetsområden samt väcka förslag till de
åtgärder, vilka kontoret härvid finner påkallade
samt att i övrigt ställa sig till efterrättelse de
föreskrifter, som gatunämnden eller annan över-
ordnad myndighet meddelar.

Gatukontorets chef är gatudirektören.
Han är inför gatunämnden ansvarig för fullgöran-
det av gatukontorets åligganden och utövar med
avdelningschefernas bistånd ledningen av gatuko-
torets arbeten, fördelar gatukontoret åvilande upp-
gifter å personalen och äger avgöra ärenden av
löpande natur samt i övrigt ärenden, vilkas avgö-
rande enligt gatunämndens beslut till gatukonto-
ret överlämnats.

Gatukontorets verksamhet fördelas på följande
avdelningar: expeditionen, ekonomiavdelningen,
utredningsavdelningen, byggnadsavdelningen, park-
avdelningen samt renhållningsavdelningen.

Författningar. Instruktion för gatu-
kontoret, fastställd av gatunämnden 2 mars
1938 (Kf 1938: nr 22). Stadsplanelag 29 maj

1931, med ändr. (Kfh 1946: sid. 643). Gatukostnadsbestämmelser för stadens ytterområden, fastställda av k. m:t 31 mars 1938. Gatukostnadsbestämmelser för det inre stadsområdet, fastställda av k. m:t 15 nov. 1945. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomter i Stockholm, fastställt av ÖA 8 juli 1908 (>avloppsreglemente>), med ändr. Gatulägningsordning för Stockholms stad, fastställd av k. m:t 12 maj 1870. ÖA:s trafik- och parkeringskungörelse 27 febr. 1946.

Stat år 1947. (Allmänna kostnader.) Utgifter: driftbudgeten 12,389,992 kr.; inkomster: driftbudgeten 11,839,992 kr.

Gatudirektör (D).

Anger, D. V. E. (förordn. t. o. m. ³¹/i 1951); t. >gatunämnden> och 11 04 56; mottagnings-tid: 11—12.

Expeditionen.

Riddarhustorget 8, C.; t. >gatunämnden>; expeditionstid: 10—15 (lördagar och dag före helgdag 10—14).

Expeditionen handhar in- och utgående skriftväxling. Registrators- samt övriga kansligöromål ombesörjas å gatunämndens och gatukontorets gemensamma expedition (se ovan).

Chef.

Gatudirektören (se ovan).

Ekonomiavdelningen.

Ekonomidirektör (e. 25).

Gottliebsson, N. E.; mottagnings-tid 9,30—11,30.

Förste kammarsskrivare (e. 17).

Cederholm, N. T.

Räkenskapsbyrån.

Räkenskapsbyrån handhar gatunämndens bokföring, upprättat i anslutning här till erforderliga redovisningar och rapporter, verkställer in-drivning av fordringar, övervakar att kontroll-anordningarna inom gatukontorets och brand-kårens ekonomiska förvaltning äro tillfredsstäl-lande, kontrollerar anslagsbelastningen och dis-positionsbokföringen, handlägger vissa hyresären-den, verkställer debitering av gatuhållnings-avgifter samt handhar efter ekonomidirektörens beprövande andra ärenden av kameral natur.

Kamrerare (2 kl.) (20).

Vakant.

Kamrersassistent (19).

Runnqvist, Hj. F.

Förste kammarsskrivare (17).

Almström, K. H.; Ekhult, T. R.; Hedman, T. E.

Dessutom två kammarsskrivare, två kon-torsassistenter, två förste kontorsskrivare.

Lönebyrån.

Lönebyrån handlägger avlönings- och pensions-ärenden rörande gatuförvaltningens tjänstemän och arbetare, handhar med taxering och beskatt-ning sammanhängande göromål samt efter eko-nomidirektörens beprövande andra ärenden av kameral natur.

Förste kammarsskrivare (17).

Björkman, A. B.

Dessutom en kontorsassistent en förste kontorsskrivare, två förste kontorister, tre kontorister.

För gatukontoret gemensam personal.

Förste expeditionsvakt (8).

Krosse, E. H. H.

Dessutom fem automobilförare, sexton första kontorsbiträden, tolv expeditionsvakter, trettiiofya kontorsbiträden, två tele-fonister, nio expeditionsvaktsbiträden.

Utredningsavdelningen.

Stora Nygatan 2 B, C.; t. >gatunämnden>; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,15—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Utredningsavdelningen utför gatukontorets tekniska och ekonomiska utredningar och ut-arbetar i samråd med övriga avdelningar för gatukontorets arbeten erforderliga konstruktions-ritningar, arbetsbeskrivningar och kostnadsbe-räkningar.

Avdelningen är organiserad på en byrå för allmänna ärenden, en konstruktionsbyrå, en tra-fikbyrå och en avloppsbyrå.

Förste ingenjör och chef (24).

Lidvall, N. A. F.

Byrån för allmänna ärenden.

Expeditionen.

Kammarsskrivare (e. 15).

Lindberg, A.

Arkitektkontoret.

Arkitekt (e. 20).

Vakant.

Dessutom en konstruktör.

Inmätningen.

Underingenjör (e. 17).

André, C. F.

Dessutom två konstruktörer, tre verk-
mästare, sju mättningsförmän, tio mät-
ningsbiträden.

Ritningsarkivet.

Arkivföreståndare (e. 10).

Ryding, S. B.

Dessutom en kontorist, ett arkivbiträde,
två kopister, ett kopieringsbiträde.

Konstruktionsbyrån.

Förste byråingenjör (e. 23).

Gyldenstein, K. H. G.

Arkitekt

(18,000 kr. utan rörligt tillägg).

Lené, G.

Byråingenjörer.

Falk, K. G. (22), *tf.*; Ehrman, C. E. G. (22),
tf.; Vretblad, E. G. (22), *tf.*

Ingenjörer.

Eliner, K. E. O. T. (XX), *tf.*; Kullström, G. E.
(e. 20); Tydén, K. J. (e. 20); Hjärpe, J. B.
(e. 20); Helligren, S. A. (e. 20); Hylander,
A. L. (e. 20) *tf.*; Pehrs, I. (18), *tf.*; Eklund,
P.-O. L. (18), *tf.*; Thelander, E. G. (18), *tf.*;
Nordin, P. A. (18), *tf.*; Sterner, A. L. (XVIII),
tf.; Anmark, K.-H. (XVIII), *tf.*; Lundberg, G.
O. L. (XVIII), *tf.*; Edgren, K.-A. (e. 18), *tf.*;
Müllersdorf, U. (e. 18), *tf.*; Kivisild, H. R.
(e. 18), *tf.*

Underingenjörer (e. 17).

Wennel, S. A.; Victorsson, S. J.

Dessutom fyra konstruktörer, fem ritare,
fem ritbiträden.

Trafikbyrån.

Förste byråingenjör (e. 23).

Hertzman-Ericson, B. V.

Byråingenjör (XXII).

Dufwa, A. O. W., *tf.*

Ingenjörer.

Tunå, G. C. R. (20), *tf.*; Wahlquist, E. V. (e. 20);
Stille, J. I. (e. 20), *tf.*; Oom, R. F. (XVIII),
tf.; Sylvén, F. E. B., tillfällig.

Dessutom tre konstruktörer, fyra ritare,
fem ritbiträden.

Avloppsbyrån.

Förste byråingenjör (e. 23).

Kempe, E. Hj.

Byråingenjör (e. 22).

Edlund, S. R. V., *tf.*

Ingenjörer.

Niklasson, L. F. (20), *tf.*; Ivarsson, S. H. (e. 20),
tf.; Ekelund, H. G. K. (XVIII), *tf.*; Ecker-
bom, S. A. (XVIII), *tf.*; Ringdahl, N. L.
(e. 18), *tf.*; Mårtensson, G. A. S. (e. 18), *tf.*

Underingenjör (e. 17).

Sjögren, E. H. K.

Föreståndare för kartverket.

Johansson, J. I., *tf.* konstruktör (16).

Dessutom fem konstruktörer, elva ritare,
femton ritbiträden.

Byggnadsavdelningen.

Riddarhustorget 8, C. t. »gatunämnden»;
expeditionstid: 8,30—11,30, 12,15—16,15
(lördagar och dag före helgdag 8,30—
11,30, 12—14).

Byggnadsavdelningen svarar för nyanlägg-
ning och underhåll av stadens gator, vägar och
allmänna platser, viadukter, trappor, avloppsled-
ningar m. m., nyanläggning av bekvämlighets-
inrättningar samt underhållet av beläggningen å
stadens fasta broar, ombesörjer driften av asfalt-,
pump- och reningsverk samt verkställer inköp
för gatukontoret, i den mån gatudirektören så
bestämmer.

Avdelningen är organiserad på en planerings-
byrå, en nybyggnadsbyrå, en inköps- och för-
rådsbyrå samt fyra territoriella arbetsdistrikt.
Härtill komma asfaltverket, pump- och renings-
verken samt gatuispektionen. Vid avdelningen
finnes vidare en expedition.

Antalet sysselsatta arbetare uppgick vid 1947
års ingång till 1,664 man, varav 280 hos en-
treprenörer.

Stat år 1947. (Gator, vägar, avloppsled-
ningar och pumpverk m. m.) Utgifter: drift-
budgeten 40,255,296 kr., dessutom förlagsmedel
tillhopa 1,517,800 kr., kapitalbudgeten 900,000
kr., av lånemedel i linjen 16,282,000 kr., inom
linjen 3,300,000 kr.; inkomster: driftbudgeten
26,717,800 kr., kapitalbudgeten 900,000 kr.

Överingenjör och chef (26).

Ekwall, P. G. (förordn. t. o. m. ^{30/11} 1951).

Expeditionen.

Ingenjörer.

Andersson, C. J. (20), överingenjörssassistent;
Gillberg, E. A. (18), föreståndare för körsl-
kontrollen.

Dessutom en ritare, två kontorsassisten-
ter, tre kontrollanter, tre förste kontorister,
en kontorist.

Planeringsbyrån.

Kontor: Riddarhustorget 8, C.; t. »gatu-
nämnden».

Arbetschef (23).

af Klercker, C.-H. N.

Ingenjör (14,000 kr.
utan rörligt tillägg).

Olsson, K. H.

Ingenjörer.

Erikson, Å. C. (e. 20); en vakant (e. 18).

Dessutom en *verkmästare*.

Nybyggnadsbyrån.

Kontor: Riddarhustorget 8, C.; t. »gatu-
nämnden».

Arbetschef (25).

Jondal, B. E.

Avdelningsingenjörer (e. 22).

Elfström, L. A.; Jonsson, S. E.; Bengtson, N. O.

Ingenjörer.

Svensson, H. L. (e. 20), *tf.*; Larsson, N. G.
(XVIII), *tf.*; Wejdling, J.-O. A. (XVIII), *tf.*;
Gibson, B. G. (e. 18); Kjellin, A. R. (e. 18), *tf.*

Underingenjörer (e. 17).

Carlsson, P. E.; Björkman, C. G.; Hasselvall,
C. M.; Challis, E. L. Ch.

Arbetsdistrikten.

Norra distriktet

(omfattande Matteus, Gustav Vasa, Adolf Fredriks,
Klara, Johannes, Jakobs, Engelbrekts, Hedvig
Eleonora, Oscars, Nikolai, Kungsholms och S:t
Görans församlingar, av Bromma församling
stadsdelarna Stora och Lilla Essingen).

Kontor: Kungsholmsgatan 16, 3 tr., K.;
t. 52 67 33, 52 67 35, 52 67 36, 52 67 38,
52 67 39.

Arbetschef (23).

Lidén, G. A.

Ingenjör (18).

Westman, O. A.

Södra distriktet

(omfattande Katarina, Maria Magdalena, Höga-
lids, Kungsholms och S:t Görans församlingar,
Sofia församling med undantag av den del, som
ligger söder om Hammarbyleden och Sickla-
kanalen, av Bromma församling stadsdelarna Stora

och Lilla Essingen samt av Brännkyrka försam-
ling den del som ligger väster om stambanan).

Kontor: Götgatan 48, Sö.; t. »gatu-
nämnden».

Arbetschef (23).

Pehrson, K. C. P.

Ingenjör (XVIII).

Brodin, B. O.

Brännkyrkadistriktet

(omfattande Enskede och Brännkyrka försam-
lingar med undantag av den del som ligger
väster om stambanan samt av Sofia församling
den del, som ligger söder om Hammarbyleden
och Sicklakanalen).

Kontor: Olaus Magnus' Väg 6, Hammar-
byhöjden; t. 49 02 31, 49 09 01, 49 31 12.

Arbetschef (23).

Björkman, K. G. S.

Ingenjör (e. 20).

Vakant.

Ingenjör (XVIII).

Vikander, J. S., *tf.*

Underingenjör (e. 17).

Mattsson, P. O.

Brommadistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag
av stadsdelarna Stora och Lilla Essingen).

Kontor: Åkeshovs gård, Åkeshov;
t. 37 11 60, 37 11 70.

Arbetschef (23).

Wibeck, N. G.

Ingenjör (e. 18).

Dahlberg, A. F. Hj., *tf.*

Asfaltverket.

Kontor: Riddarhustorget 8, C.; t. »gatu-
nämnden».

Driftsingenjör (24).

Schütz, H. F.

Ingenjör (e. 18).

Sundquist, Å. V. D., *tf.*

Dessutom på nybyggnadsbyrån, arbetsdistrik-
ten och asfaltverket en *ritare*, sextiofem *verk-
mästare*, en *förrådsmästare*, en *laborator*,
en *kontrollant*, sju *förste kontorister*, sex
mättningsförmän, elva *mättningsbiträden*,
elva *kontorister*, en *biträdande maskinist*.

Pump- och reningsverken.

Kontor: *Henriksdals reningsverk;*
t. »gatunämnden».

Driftsingenjör (XXIII).

Brundin, G. M.

Laboratorieföreståndare (XXI).

Johansson, V. H.

Underingenjör (e. 17).

Raune, Å. F.

Dessutom en konstruktör, två förste kemister, en övermaskinist, två maskinister, elva biträdande maskinister, en förste kontorist, en kontorist, två laboranter, tre laboratoriebiträden.

Inköps- och förrädsbyrån.

Riddarhustorget 8, C.; t. »gatunämnden».

Inköpschef (XXI).

Trana, E. A.

Förrädsförvaltare (19).

Seillitz, G. E.

Ingenjör (18).

Stenberg, G. W.

Kontrollanter.

Hammarberg, E. V. (XV), virkeskontrollant;

Svensson, E. V. (e. 15), säkerhetskontrollant.

Dessutom två förste kontorister, tre kontorister, ett kontorsbiträde.

Inventarie- och materialförråden.

Adress: *Lindhagensgatan, K.; t. 53 24 55*
eller »gatunämnden».

Förrådsmästare (1 kl.) (15).

Svensson, C. A.

Dessutom fem förrådsmästare.

Grustag och sjötransporter.

Kontor: *Riddarhustorget 8, C.; t. »gatunämnden».* Grustaget vid *Husby, Munsö;*
t. *Munsö 22.*

En transportmästare, två verkmästare, en bogserbåtsbefälhavare, en kontorist.

Gatuinspektionen.

Kontor: *Herkulesgatan 26, 3 tr., C.;*
t. *21 08 06.*

Ingenjör (20).

Herrström, H. O:son, tf. inspektör för gatuunderhållet.

Dessutom sex verkmästare, ett mättningsbiträde, tre kontorister.

Parkavdelningen.

Lilla Nygatan 8, C.; t. »gatunämnden».
Expeditionstid: 8,30—11,30, 12,15—16,15
(lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30,
12—14).

Parkavdelningen planlägger stadens parkverksamhet, utför nyanläggningar, underhåll och renhållning av parker och planteringar samt handhar de särskilda verksamhetsgrenar, såsom lek, musik m. m., vilka åsyfta att befördra parkernas användning för friluftsvistelse. Därjämte biträder parkavdelningen vid projekteringen av sådana gatu- och torganläggningar, på vilka stora estetiska krav ställas.

Den under avdelningens förvaltning stående parkarealen utgjorde under år 1946 omkr. 1,519 hektar.

För att förse stadens parker och planteringar med erforderligt växtmaterial driver avdelningen trädgårdar med trädskola i Enskede samt med växthus och odlingar av perenna växter vid Haga trädgårdar, som arrenderats till år 1977, i samband varmed staden åtagit sig skötseln av Hagaparken. Anläggningarna få dagligen beses av allmänheten.

Parkavdelningen ombesörjer även utfodring av Stockholms vilda fåglar, särskilt änder och småfåglar vintertid. Till avdelningens förfogande står härvid som rådgivande organ Fågel-skyddsrådet (se sid. 396).

Chef för parkavdelningen är stadsträdgårdsmästaren.

Stat år 1947. (Parker.) Utgifter: driftbudgeten 6,921,400 kr., dessutom förlagsmedel 200,000 kr., kapitalbudgeten 80,000 kr.; av lånemedel i linjen 136,000; inkomster: driftbudgeten 2,765,100 kr.

Stadsträdgårdsmästare (24).

Blom, H. E. M.; mottagningstid: måndagar, onsdagar och lördagar 11—12.

Byråarkitekt (e. 22).

Glemme, E. H.

Expeditionen.

Förste kammarskrivare (17).

Ihrman, L.

Kontorsassistent (XIII).

Asker, O. B.

En biträdande tekniker, en förste kontorist, ett första kontorsbiträde, fyra kontorsbiträden.

Projekteringsbyrån.

Arkitekt (e. 20).

Vognsen-Jensen, N. F.

Biträdande arkitekt (e. 17).

Steen, E. Å.

Trädgårdsarkitekt (e. 17).

Östedt, N. R.

Parkassistent (e. 17).

Friberg, S. O.

Tekniker (e. 14).

Vakant, tekniska konstruktioner; Florin, K. F. G., planteringsprogram.

En *biträdande tekniker*, tre *ritare*, två *mättningsförmän*, tre *mättningsbiträden*, en *kontorist*, ett *ritbiträde*.

Arkitektkontor.

Arkitekt (e. 20).

Vakant.

Dessutom en *konstruktör*.

Arbetsdistrikten.

Parkinspektör (XVIII).

Johnselius, A.

En *förste kontorist*.

Distrikt I

(omfattande Östermalm, Norrmalm, Vasastaden och Staden Mellan Broarna).

Kontor: Engelbrektsgatan 39, Ö.; t. 20 67 87.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Häggvik, J. E.

Distrikt II

(omfattande Kungsholmen, Essingeöarna, Långholmen, Reymersholme och Södermalm).

Kontor: Stora Mejtens Gränd 8, Sö.; t. 41 91 38.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Lindqvist, G. R.

Distrikt III

(omfattande Brännkyrka församling väster om stambanan samt Årstaområdet).

Kontor: Dansbanevägen 18, Västberga; t. 45 59 77.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Yngvesson, N. Y.

Distrikt IV

(omfattande Brännkyrka församling öster om stambanan (med undantag av Årstaområdet) samt Enskede församling).

Kontor: Stockholmsvägen 50, Enskede 1; t. 49 30 29.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Helin, G. V.

Distrikt V

(omfattande Bromma församling med undantag av Essingeöarna).

Kontor: Åkeshovs gård, Riksby; t. 37 28 88.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Ekberg, P. W.

Dessutom fem *verkmästare*, fyra *kontorister*.

Övrig personal under år 1946: tolv *ordningsvakter*. Antalet *arbetare* sommartid 735 och vintertid 248, varav 61 resp. 23 hos entreprenörer.

Trädgårdar och trädskolor.

Trädgårdstekniker (19).

Johansson, A.

Växthuset: Haga trädgård, Stockholm 6; t. 27 41 90, 27 41 91.

Trädgårdsmästare (1 kl.) (14).

Lager, J. A.

Perenna växter: Linvävartorpet, Stockholm 6; t. 27 40 51.

Trädgårdsmästare (1 kl.) (XIV).

Lindström, B. L.

Trädskolan, Enskedevägen, Enskede 1; t. 49 15 72.

Verkmästare (XII).

Björndahl, F. A. O.

Dessutom en *verkmästare*, ett *kontorsbiträde*.

Förråd.

Förråd och verkstad: Haga trädgård, Stockholm 6; t. 27 47 52.

Verkmästare (2 kl.) (14).

Johansson, K. A.

Dessutom en *kontorist*.

Lekverksamhet.

För att samla barn upp till 14 år till parkernas lekplatser, ge dem sund rekreation, lämpliga och roande sysselsättningar under fria men dock övervakade former anordnas sedan 1937 den s. k. »parkleken».

Verksamheten har varit förlagd till följande platser, nämligen Junotäppan, Humlegården, Karlplan, Observatorielunden, Jarlplan, Vanadisunden, Tessinparken, Motalavägen, Vasaparken, Kronobergsparken, Vängåvan (Stora Essingen), Luxparken (Lilla Essingen), Fredhällsparken, Kristineberg, Rålamshov, Björns Trädgård, Stigbergsparken, Lilla Blecktornsparken, Skåneparken, Mariaberget, Bergsgruvan, Höga-

lidsparken, Lövholsmparken, Enbacken, Vårflodsparken, Hammarbyskogen, Blåsut (Johanneshov), Lövsmygen (Aspudden), Vättersdälden (Årsta), Mossens gård (Tallkrogen), Traneberg, Båtsmanstorpet, Tunnlandet (Åkeslund) och Kvarnlyckan (Ulvunda). På 15 av dessa platser pågår parkleken även över vintern, nämligen i Humlegården, Jarlapan, Karlplan, Tesinparken, Observatorielunden, Vasaparken, Kronobergsparken, Fredhällsparken, Björns Trädgård, Bergsgruvan, Lilla Blecktornsparke, Högalidsparken, Enbacken, Båtsmanstorpet och Tunnlandet. Under sommaren finnas på 20 platser särskilda småbarnshagar. För omhändertagande av barn i skolåldern pågår verksamheten på 15 platser mellan kl. 18—20 under benämningen »kvallsleken».

Antalet deltagande barn uppgår i medeltal till under sommarsäsongen 4,300 och under vintersäsongen 2,200 per dag. Utflykter företagas under sommarmånaderna med barnen från de trängre huvudstadsparkerna till Hagaparken. Där anordnas lekar, tävlingar, teater och uppvisningar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Lekverksamhetens övervakande har uppdragits åt en lekinspektis, ställd direkt under stadsträdgårdsmästaren.

Lekinspektis (e. 12).

Wretling-Larsson, Stina, fru.

Två lektedare.

Övrig personal under år 1946: sommartid 33 lektedare, 30 lekassistent, 10 lekpraktikanter och vintertid 15 lektedare, 15 lekassistent.

Friluftsmusik m. m.

Genom parkavdelningen anordnas friluftsmusik under månaderna juni—augusti i ett tjugotal, företrädesvis i inre staden belägna parker, bland annat Observatorielunden, Humlegården, Vanadislunden, Vasaparken, Stadshuset, Kronobergsparken, Tantolunden, Björns Trädgård, Vitabergsparken och Fåfången. I Kungsträdgården hållas middagskonserter i regel varje onsdag kl. 12,30—13,30. I övriga parker äro konserterna förlagda till kvällarna (vanligtvis kl. 19—21).

Av de omkring 170 konserter, som utföras, verkställes det öfvervägande antalet dels av två för ändamålet bildade orkestrar »Stockholms Promenadorkester» (38 man) och »Parkorkester» (blåsorkester, 18 man), dels av tvenne militär-musikkörer samt ett antal enskilda blåskörer och sångköror. Förutom instrumental- och sångkonserter arrangeras även visafnarn, vid vilka icke blott musik och lyrik utan stundom även kortare skådespel förekomma. I Blå hallen i stadshuset anordnas orgelkonserter.

Förteckning över tjänstemän, som på grund av tjänstledighet ej tjänstgöra vid gatukontoret.

Byråingenjör (22).

Wallenberg, G. O.

Biträdande ingenjör (XVIII).

Kinnman, K.-E.

Renhållningsavdelningen.

Lilla Nygatan 5 (postadress: postfach 2211, Stockholm 2); t. »gatunämnden»; expeditionstid: 10—14,30.

Renhållningsavdelningen ombesörjer gatu- och avträdesrenhållning inom staden, åtager sig gårdsrenhållning, mottagar sopor och annat avfall samt tillser, att avfallet oskadliggöres och så vitt möjligt ekonomiskt utnyttjas. Avdelningen svarar därjämte för underhåll och skötsel av bekvämlighetsinrättningar.

Till avdelningen höra renhållnings- och soplastningsstationerna, sopförbrännings- och elektrisk kraftanläggning vid Lövsta verkstäder samt Spånga—Lövsta järnväg.

Författningar. Ordningsstadgan för rikets städer, fastställd av k. m:t 24 mars 1868, med ändr. (Kfh 1946: sid. 263). ÖA:s kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm utöver vad ordningsstadgan för rikets städer innehåller, med ändr. (Kfh 1946: sid. 272). Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, med ändr. (Kfh 1946: sid. 363). ÖA:s kung. 31 mars 1892 ang. särskilda föreskrifter om renhållningen inom egendomarna i huvudstaden (»renhållningsstadgan»), med ändr. (Kfh 1946: sid. 390). K. brev 22 jan. 1898 ang. kommunens övertagande av fastighetsägarnas bestyr med gaturenhållningen, med ändr. 24 juli 1919 och 29 april 1932. Chefens för finansdep. brev till ÖA 4 okt. 1901 ang. kommunens övertagande av kronans gaturenhållningsskyldighet för sina fastigheter. ÖA:s kung. 5 april 1905 ang. transport av avträdesorenlighet. ÖA:s kung. 20 febr. 1940 ang. ändr. i taxan för hämtning av latrin. Taxa för gårdsrenhållning, fastställd av drätselnämndens andra avdelning 1 maj 1918. (Kf 1918: nr 26). ÖA:s kung. 17 maj 1919 ang. förbud mot lumpinsamling ur hussopor. ÖA:s kung. 22 sept. 1939 ang. huvudstadens indelning i budningsdistrikt.

Stat år 1947. (Renhållning.) Utgifter: driftbudgeten 14,316,000 kr., dessutom förlagsmedel 800,000 kr., kapitalbudgeten 343,800 kr., låneandel, i linjen 552,000 kr., inom linjen 35,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 7,848,600 kr.

Renhållningschef (24).

Björkman, A. Å. V.; mottagningstid: 13—13,30.

Renhållningsinspektör (20)

(dessutom personligt lönstillägg 1,668 kr.).

Hellgren, S. A.; mottagningstid: 10—11.

Biträdande inspektör (e. 18).

Franzén, J. A.

Förste kammarskrivare (17).

Neuendorff, H. G.

Dessutom en *ingenjör* (för utredningar), en *kammarskrivare*, en *maskintillsyningsman*, en *kontorsassistent*, två *förste kontorsskrivare*, en *kontorist*.

Renhållningsstationerna.

Östra stationen

(omfattande Östermalm, Djurgården, Ladugårdsgården, Hjorthagen och Ekshagen).

Ruddammsvägen 11, Ö.; t. 32 26 76, 33 62 23; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (17).

Andersson, R. E.

Västra stationen

(omfattande Norrmalm, Vasastaden, Kungsholmen och Bromma församling).

Norrbackagatan 31, Va.; t. 33 99 62, 33 99 63, 33 99 64; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (17).

Jägerdal, S. A.

Södra stationen

(omfattande Södermalm, Staden Mellan Broarna).

Helgagatan 14, Sö.; t. 43 38 19, 43 45 43; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (17).

Johnsson, A. R., *tf.*

Årstationen

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Huddingevägen—Sockenvägen; t. 49 38 97, 49 49 38; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (e. 17).

Lundborg, F. A. F.

Dessutom aderton *tillsyningsmän*, fyra *förste kontorsskrivare*, tre *förmän*, tre *kontorister*. Antalet sysselsatta arbetare uppgick i medeltal under år 1946 till 734 st.

Verkstaden.

Kellgrensgatan 14, K.; t. »gatunämnden».

Verkstadsingenjör (XIX).

Arvidsson, T. A. S.

Underingenjör (e. 17).

Tiedemann, S., *tf.*

Verkmästare (1 kl.) (15).

Almqvist, F. A.

Dessutom fyra *verkmästare*, en *förråds-mästare*, en *kontorsassistent*, en *ritare*, en *förste kontorist*, ett *ritbiträde*, tre *kontorister*, en *värmeledningsskötare*. Antalet sysselsatta arbetare uppgick i medeltal under år 1946 till 107 st.

Budningskontor.

Lilla Nygatan 5, C.; expeditionstid: 9—15.

Sopförbränningsanläggningen vid Lövsta.

Hässelby villastad; t. 380904 och 380403; kontorstid: 9—16.

Sopor, latrin och övrigt avfall, som emottagas vid soplastningsstationerna, utforslas till den för ändamålet inköpta egendomen Lövsta vid Mälaren, varest maskinella anordningar för avfallets vidare behandling finnas.

Maskinmästare (XVII).

Forslund, A. W.

Dessutom en *maskinistförmän*, en *verkmästare*, en *förmän*, en *kontorsskrivare*. Antalet sysselsatta arbetare uppgick i medeltal under år 1946 till 80 st.

Bekvämlighetsinrättningar.

25 st. kabinett, av vilka ett hålles öppet endast sommardag. Ny- och ombyggnader av kabinetten och urinkurarna, 99 st., ombesörjas av byggnadsavdelningen, underhåll och drift av renhållningsavdelningen.

Två *kabinettsvakter*, fyrtio två *biträden*.

Brandkåren.

Johannes brandstation: Malmsskillnads-gatan 64, C.; t. »brandkåren» (växel eller därest namnanropet är blockerat 10 15 20 för anmälan om eldsvåda samt tillkallande av sjukvagn vid olycksfall och sjukdomsfall, som fordrar omedelbar transport till sjukhus); *Katarina*

brandstation: Tjärhovsgatan 11, Sö.; Kungsholmens brandstation: Kronobergs-gatan 2, K.; Östermalms brandstation: Artillerigatan 69, Ö.; Bromma brandstation: Ulsundavägen 30, Ulsunda; Brännkyrka brandstation: Bäckvägen 1, Midsommarkransen, Stockholm 32.

Samtliga brandstationer stå i förbindelse med brandkårens telefonväxel.

Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhavas i Stockholm av gatunämnden såsom brandstyrelse.

Det åligger varje stad att i enlighet med bestämmelserna i brandlagen och brandstadgan den 15 juli 1944 hålla ett brandförsvär, som tillfredsställer skäliga anspråk på trygghet mot skada av brand.

Brandchefen utövar närmast under förvaltningsmyndigheten ledningen av stadens brandförsvär och ansvarar för att detsamma är i överensstämmelse med brandordningen till alla delar ändamålsenligt ordnat. Han är därjämte skyldig att iakttaga, vad brandlagen och brandstadgan rörande hans befattning innehåller. Brandchefen är brandkårens befälhavare.

Under brandchefen är brandkårens organiserad på fyra avdelningar: eldsläcknings-, tekniska-, verkstads- och kamerala avdelningen.

Brandchefen tillsättes av gatunämnden. Där ej stadsfullmäktige annorledes besluta, sker tillsättningen å viss tid, högst sex år, allt efter nämndens beprövande. Övrigt befäl vid brandkåren tillsättes av nämnden medelst förordnande tills vidare. Befattningarna som brandman och brandförman tillsätts av brandchefen medelst förordnande tills vidare. Icke-ordinarie brandman antages av brandchefen medelst kontrakt.

För tillkännagivande av eldsvåda finnes en brandtelegraf med å lämpliga ställen inrättade brandskåp, traktvis förbundna med brandstationerna. Därjämte finnes direkt telefonförbindelse med polisstationerna genom polisverkets växel. Överståthållarämbetet kungör två gånger om året, varest brandskåpen finnas uppsatta.

Brandkåren har numera sin personal fördelad på sex stationer, nämligen Johannes, Katarina, Kungsholmens, Östermalms, Bromma och Brännkyrka. Dessutom finnas utom den egentliga staden två redskapsskjul uppförda i Södertörns villastad. Med Sundbybergs stad har avtal träffats om biträde av Sundbybergs brandkår vid eldsvåda inom Mariehälls och Bällsta samhällen. Ett flertal utanför Stockholm belägna samhällen och socknar har träffat avtal med staden om biträde vid eldsläckning mot överenskommen ersättning.

Till brandkårens förfogande stå, förutom den till civilförsvaret anskaffade motorspruteparken m. m. f. n. 19 automobilmotorsprutor, 18 bogsprutbara motorsprutor och 28 andra för brandskyddsverksamheten avsedda bilar. (Betr.

sjukvagnar m. m. se nedan.) Härtill komma sjösprutorna S:t Erik och Phoenix.

I vilken utsträckning brandkåren är pliktig lämna släckningehjälp vid eldsvåda, som utbrutit utanför stadens område, prövas och avgöres av brandchefen.

Brandsyn förrättas av brandchefen eller efter hans förordnande av annat brandbefäl. Eldstadbesiktning utföres av skorstensfejare i samband med sotning. Genom kungörelse eller annorledes skall i förväg meddelande lämnas om tid, då brandsyn skall hållas.

Rörande sotning, se sid. 35.

Sjuk- och djurtransportväsendet utgör en del av brandkårens verksamhet. För verkställande av sjuktransporter finnas f. n. 15 sjukvagnar och för djurtransporter (sjuka och döda djur) tvenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler. (Se vidare under sjukhusdirektionen, sid. 375.)

Författningar. Brandlag 15 juli 1944 (Kfh 1946: sid. 1325). K. brandstadga 15 juli 1944 (Kfh 1946: sid. 1332). Brandordning för Stockholm 19 juli 1924, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1345). Bestämmelser ang. uniformspersedlar för brandkåren, fastställda av gatunämnden 15 dec. 1943. ÖA:s kung. 29 mars 1938 ang. stadens indelning i sotningstrakter, med ändr. ÖA:s sotningstaxa för Stockholm 12 nov. 1929, med ändr.

Stat år 1947. (Brandväsendet.) Utgifter: driftbudgeten 5,033,938 kr., dessutom förlagsmedel tillhoppa 119,000 kr., inkomster: driftbudgeten 770,010 kr.

Brandchef (B).

Arve, E. A. M. (förordn. t. o. m. ⁸⁰/₁₀₀ 1950); träffas å expeditionen, Malmsskillnadsgatan 64, C. (Johannes brandstation): vardagar 13—15 (dag före sön- och helgdag 13—14); t. »brandkåren».

Vice brandchef (23).

Skogsberg, J.-E.

Förste brandingenjör (23).

Strömdahl, I. F.

Brandingenjör (22).

Kvarneby, H. B.

Förste brandkapten (20).

Grill, C. Ph. A.; Ekelund, K. R.; Palmquist, W. H.

Biträdande brandingenjör (e. 20).

Hultqvist, S. E. H.

Andre brandkaptener (18).

Hildebrand, B. E.; Lydén, S. T.

Överbrandmästare och verkmästare (17).

Bergedahl, J. C.

Förste kammarskrivare (17).

Ekblad, K. E. V.

Ritare (14).

Hellgren, J. Y.

Kontorsassistent (13).

Blomgren, H. A.

Dessutom tolv *brandmästare*, tre *verkmästare*, sextiofyra *brandförmän*, trehundra-sexton *brandmän*, fem *hantverkare*, två *kontorister*, två *första kontorsbiträden*, fyra *kontorsbiträden*, tjugufem *linjemotörer*, varav sju vid 1947 års början timavlönade samt tillfälligt anställda en *underingenjör* och en *ritare*.

Personalläkare (3,900 kr.).

Wikander, L. O. S., prakt. läkare, Grev Turegatan 22, Ö.; t. 62 17 06; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30.

Stockholms stads kyrkogårdsnämnd.

Kyrkogårdsnämnden.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokontonr 546); t. 23 28 10. Sessionstid: i regel första helgfria tisdagen i varje månad kl. 15,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom instruktion, antagen av stadsfullmäktige den 23 september 1940 och fastställd av överståthållarämbetet den 20 november 1940, erhöll *Stockholms stads kyrkogårdsnämnd* sin nu gällande organisation. Instruktionen trädde i kraft den 1 december 1940.

Kyrkogårdsnämnden har till uppgift att handhava förvaltningen av staden tillhöriga eller åt staden upplåtna begravningsplatser med allt vad därtill hörer, ävensom övriga begravningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Det åligger nämnden att uppgöra och till stadsfullmäktige för fastställelse överlämna förslag till bestämmelser angående avgifter och övriga villkor för nyttjanderätt till gravplats. Under kyrkogårdsnämndens lyder kyrkogårdsförvaltningen, vars chef är direktören.

Enligt instruktionen för kyrkogårdsnämnden består nämnden av, förutom ordförande, som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra för två år valda ledamöter, av vilka en utses av [Stockholms domkapitel]¹⁾ samt fem av stadsfullmäktige. För ledamot, utsedd av domkapitlet, tillsättes i enahanda ordning suppleant. För övriga ledamöter väljas fem suppleanter av stadsfullmäktige. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Direktören äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Under kyrkogårdsnämndens förvaltning stå två begravningsplatser, nämligen norra begravningsplatsen och södra begravningsplatsen, den senare bestående av tvenne områden, Sandsborgskyrkogården och Skogskyrkogården. Å norra begravningsplatsen finnas två gravkapell (förutom ett å katolska och ett å mosaiska församlingarnas begravningsplatser). Å Skogskyrkogården finnas Heliga Korsets kapell, som jämte Trons kapell och Hoppets kapell utgör Skogskyrkogårdens huvudkapellanläggning med

tillhörande krematorium, samt Skogskapellet och Uppståndelskapellet och å Sandsborgskyrkogården Sandsborgskapellet. Antalet gravkapell å södra begravningsplatsen är sålunda sammanlagt sex. Å norra begravningsplatsen finnes ett Svenska eldbehängelseföreningen tillhörigt krematorium med jordfästningskapell och kolumbarium.

De av katolska och mosaiska församlingarna anlagda särskilda begravningsplatserna inom norra begravningsplatsens område stå icke under kyrkogårdsnämndens förvaltning.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads kyrkogårdsnämnd, fastställd av ÖÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 61). Instruktion för kyrkogårdsnämndens [kamrerare] direktör, antagen av nämnden 3 nov. 1936. Instruktion för de hos Stockholms stads kyrkogårdsnämnd anställda organisterna och deras ställföreträdare, fastställd av kyrkogårdsnämnden 15 sept. 1931. K. brev 27 aug. 1886 ang. gamla kyrkogårdens utanför Norrtull överlämnande till kyrkogårdsnämndens vård och förvaltning. Bestämmelser rörande Stockholms stads begravningsplatser, utg. av kyrkogårdsnämnden i juli 1943. Taxa å avgifter för nyttjanderätt till gravplatser å stadens begravningsplatser, godkänd av SF 19 mars 1945. Taxa å avgifter för begagnande av de under kyrkogårdsnämndens förvaltning ställda begravningsplatser, gällande fr. o. m. 1 juli 1945. Taxa å avgifter för underhåll m. m. av gravar å Stockholms norra och södra begravningsplatser, beslutad av kyrkogårdsnämnden 7 nov. 1939.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 2,970,008 kr., kapitalbudgeten 210,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,627,700 kr.

Kyrkogårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd, t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

***Johansson-Visborg, Anna S.**, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ankar, G. A., kontraktsprost (utsedd av domkapitlet).

Britth, L. G., förste byråsekreterare.

Carlsson, H. T., slöjdlärare.

***Ekdahl, H. O. S.**, postmästare.

***Nyberg, J. S.**, skräddarmästare.

¹⁾ Numera av domkapitlet i Stockholms stift.

Suppleanter.¹⁾

- Danielsson, J. E. V., vice pastor (utsedd av domkapitlet).
 Holmberg, O. V., direktör.
 Lamm, H. E., tjänsteman.
 *Larsson, Gunnar J., kommunalarbetare, stadsfullm.
 *Persson, O. J., parkarbetare.
 *Thurdin, O. E., verkst. direktör.

Sekreterare.

- Martin, J. H., borgarrädssekreterare (se sid. 92).

Tjänstedelegerade.

- Berglund, H. J., ordf.; Ekdahl, H. O. S.; Johansson-Visborg, Anna S.

Revisorer.

- Gemensamma för gatunämnden m. fl. (se sid. 152).

Kyrkogårdsförvaltningen.

Nämndens expedition.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 546); t. 23 28 10 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—14,30, lördagar och dag före helgdag 10—14, under april måndag—fredag även 16,30—18.

Direktör (A).

- Karlsson, E. A.; mottagningstid: 10—11.

Kamrerare (3 kl.) (19).

- Attermark, J. H. T.; träffas säkrast 10—11.

Underingenjör (17).

- Lund, C. H.

Kammarskrivare (15).

- Johansson, f. Whitlock, Irma E.

Kontorsassistent (XIII).

- Fors, M. W.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ledamoten hr Carlsson, vice ordföranden samt ledamoten hr Nyberg vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Persson, Larsson och Lamm i nu nämnd ordning ävensom ledamöterna hrr Britth och Ekdahl i första hand ersättas av suppleanterna hrr Holmberg och Thurdin i nu nämnd ordning. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: 1) hr Holmberg, 2) hr Persson, 3) hr Larsson, 4) hr Thurdin samt 5) hr Lamm.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

- Askner, f. Westermarck, D. E. (Lisa).

Arkitekt för granskning av gravvårdsritningar m. m. (5,400 kr.).

- Wahlman, J. I.; träffas helgfria tisdagar 17,30—19 och fredagar 10—11,30 samt under tiden april—juni även helgfria måndagar och torsdagar 10—11,30.

En extra ritare (3,732 kr.), en kontorist (8), ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett kontorsbiträde (5), ett e. o. kontorsbiträde (V).

Norra begravningsplatsen.

Solna (postadress: Stockholm 6); t. 27 26 40 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15,30.

Kyrkogårdsinspektör (17).

- Cato, H. A. A.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (13).

- Eriksson, C. I.

Två verkmästare (2 kl.) (14), tre verkmästare (3 kl.) (12), två e. o. verkmästare (3 kl.) (XII), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V).

Dessutom arbetare (vintern lägst 51, sommaren högst 113) och arbeterskor (vintern lägst 3, sommaren högst 328).

Södra begravningsplatsen.

Enskede; t. 49 25 80 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15,30.

Kyrkogårdsinspektör (17).

- Ruthner, C. G.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (13).

- Östedt, F. H.

Två verkmästare (2 kl.) (14), en krematorieföreståndare (13), en verkmästare (3 kl.) (12), två e. o. verkmästare (3 kl.) (XII), ett krematoriebiträde (11), tre e. o. krematoriebiträden (XI), två extra krematoriebiträden (4,000—3,732 kr.), två extra verkmästare (4,560 kr.), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Dessutom arbetare (vintern lägst 53, sommaren högst 103) och arbeterskor (vintern lägst 9, sommaren högst 351).

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse

och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrotts- och friluftsstyrelsen.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; tel.: se nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 4 mars 1929 att inrätta Stockholms stads idrottsstyrelse, vilken därefter trädde i verksamhet den 1 maj s. å.

Den 20 februari 1939 beslöto stadsfullmäktige att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som framlagts i ett den 5 oktober 1938 av en av stadskollegiet tillsatt kommitté — friluftskommittén — avgivet betänkande, uppdraga åt idrottsstyrelsen att under benämningen *Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse* handhåva stadens friluftsverksamhet.

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott, lekar, bad och friluftsverksamhet avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda ekonomi-, idrotts- och friluftssdelegerade samt delegerade för instruktions- och ungdomsverksamhet (se nedan). Chef för styrelsens expedition och anläggningar är idrottsdirektören.

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av kammarkontoret med styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse, fastställd av OÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 55).

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 4,195,338 kr., kapitalbudgeten 510,000 kr., lånemedel, inom linjen 2,893,000 kr., dessutom förlagsmedel 453,650 kr.; inkomster: driftbudgeten 967,645 kr.

Idrotts- och friluftsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

✓ **Berglund, H. J.**, borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

* **Ek, V. E.**, sekreterare, stadsfullm.

* **Lindell, N. M. A.**, ombudsman.

* **Malm, A. B.**, direktör.

* **Tiderman, G. E. F.**, murare, stadsfullm.

* **Wide, E. E.**, överlärare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Edstam, A. M. (Anna-Maja), överlärare, stadsfullm.

* **Elbe, A. M.**, typograf.

* **Karlsson, Hans G. B.**, tjänsteman, stadsfullm.

* **Lundström, Å.**, gasmästarbiträde.

* **Löw, G. E.**, svarvare.

* **Nordenfelt, B.**, redaktör.

Sekreterare (1,800 kr.).

Garpe, D. A. J., tf. drätselkamrerare (se sid. 105).

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall för ledamöterna suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna hrr Löw, Karlsson, Elbe, Lundström och Nordenfelt samt fröken Edstam, för ledamoten hr Ahlström suppleanterna fröken Edstam, hrr Nordenfelt, Karlsson, Elbe, Lundström och Löw, för ledamoten hr Ek suppleanterna hrr Karlsson, Elbe, Lundström, Löw och Nordenfelt samt fröken Edstam, för ledamoten hr Wide suppleanterna hrr Elbe, Karlsson, Lundström, Löw och Nordenfelt samt fröken Edstam, för ledamöterna hrr Malm och Lindell suppleanterna hr Nordenfelt, fröken Edstam samt hrr Karlsson, Elbe, Lundström och Löw, samt för ledamoten hr Tiderman suppleanterna hrr Lundström, Karlsson, Elbe, Löw och Nordenfelt samt fröken Edstam.

Idrotts- och friluftsstyrelsens delegerade m. m.

Ekonomidelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Ahlström, E. A., vice ordf.; Karlsson, Hans G. B.; Malm, A. B.; Tiderman, G. E. F.

Friluftsdelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Ahlström, E. A., vice ordf.; Ek, V. E.; Karlsson, Hans G. B.; Löw, G. E.; Nordenfelt, B.

Idrottsdelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Edstam, A. M. (Anna-Maja); Elbg, A. M.; Lindell, N. M. A.; Lundström, Å.; Wide, E. E., vice ordf.

Delegerade för instruktions- och ungdomsverksamhet.

Wide, E. E., ordf.; Nordenfelt, B., vice ordf.; Nyrén, G. H.; Tiderman, G. E. F.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats. (Jfr nedan och sid. 447.)

Ordförande (utsedd av stadskollegiet): Berglund, H. J., borgarråd.

Övriga ledamöter: Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm., Lundström, Å., gasmästarbiträde (utsedda av idrotts- och friluftsstyrelsen); Rude, K. F. R., major, Wibom, T. H., major, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 278).

Idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60; expeditionstid: 10—14.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 276,016 kr.

Idrottsdirektör (B).

Nyrén, G. H. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1951); mottagningstid: 10—11.

Friluftsintendent (XXI).

Thor, E. V.

Sekreterare (e. 21).

Franzén, R. M.

Ingenjör (20).

Svenson, B. A.

Kamrerare (3 kl.) (19).

Ljungman, C. G.

Ingenjör (XIX).

Fröling, K. W. F.

Förste kammarskrivare (17).

Swahn, C. E. E. (T), tjl. (se sid. 121), tf. Hjort, A. L.

Ingenjör (7,740 kr.).

Söderberg, J.

Tekniskt biträde (XV).

Blomkvist, E. V.

Kammarskrivare (e. 15).

Hjort, A. L., tjl. (se ovan), tf. Sahlin, B. S.

Amanuenser (XIII).

Hjort, A. L., tjl. (se ovan), tf. Palmén, C. F. R.; Carlberg, K. E. B.

Amanuens (e. 13).

Dahlin, T. J.

Kontorsskrivare (9).

Bergström, f. Grönberg, Karin I.

Kontorsskrivare och registrator (e. 9).

Sandström, f. Erikson, Märta V.

Ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett extra första kontorsbiträde (3,108 kr.), två e. o. kontorsbiträden (V), fyra extra kontorsbiträden (2,400—2,220 kr.), en expeditiönsvakt (6), en extra expeditiönsvakt (2,580 kr.), ett expeditiönsvaksbiträde (1,860 kr.).

Idrotts- och gymnastikverksamhet.

I Stockholm finnas f. n. femton större idrottsplatser, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Hammarby, Kristinebergs, Stadshagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Enskede, Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens, Ångby, Stora Essingens och Mälarhöjdens idrottsplatser. Av dessa äro Stadion och Östermalms idrottsplats anlagda å staten tillhöriga områden samt de tretton övriga belagna å Stockholms stad tillhörig mark.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision

av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skolungdom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 447).

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden, är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skolungdom beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 447).

Kristinebergs, Stadshagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Enskede, Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens, Stora Essingens, Mälarchöjdens och Ångby idrottsplatser (se nedan) vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

Johanneshovs idrottsplats, vars anläggande påbörjats av Stockholms idrottsförbund och som intill den 1 januari 1944 även förvaltats av detta förbund, övergick genom avtal mellan kronan och staden i samband med stadsplanläggningen av Årsta- och Johanneshovsområdena år 1940 i stadens ägo. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjulsarbeten. Från och med år 1944 har idrottsplatsens förvaltning övertagits av idrotts- och friluftsstyrelsen, som påbörjat färdigställandet av idrottsplatsen genom anläggning av en gräsplan och två sandplaner.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner*, bland vilka de i Vasparken samt invid Matteus, Johannes och Skarpnäcks skolor och vidare de i Bellevueparken, Tantolunden, Traneberg, Blommensberg, Midsommarkransen, Orby, Långbrodal, Södertörn, Södra Hammarby, Olovslund, Riksby, Talkkrogen och Hägersten äro de största. Därjämte har idrotts- och friluftsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetsnämndens försorg hava lekplaner anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyra, Årsta och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 40 st. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enskede idrottsplats (se nedan). En av styrelsen uppförd mindre sportstuga i Fagersjö togs i bruk år 1939.

En invid Eriksdalsskolorna uppförd hall för

inomhusidrott — Eriksdalshallen — öppnades hösten 1939. Hallen inrymmer två banor om 22×43 meter resp. 17×37 meter, omklädnadsutrymmen, expeditioner, pressrum, sjukrum, serveringslokal m. m. Antalet åskådarplatser utgör 2,134, varav 1,144 sittplatser. Vid vissa arrangemang kan antalet platser utökas med ytterligare 1,236 sittplatser och 600 ståplatser.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas fem dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se nedan). Tre tennisbanor i Södra Ångby äro av staden utarrenderade till Ångby tennisklubb. Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas tio tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två i Hjorthagen, tre i Enskede, tre i Mälarchöjden, två vid Flatenbadet (se nedan), vilka anläggningar förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten. Ytterligare en tennisbana finnes i Gustaf Adolfs-parken. Skötseln av tennisbanorna handhaves av personalen vid idrotts- och badanläggningarna.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågavarande anläggningar kunna erhållas å idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Genom styrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels i parker, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1946—1947 hava i enlighet härmed anordnats sjuttiosju banor. Dessutom lämnar staden bidrag till upprättande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att barn i stadens skolor hava fritt tillträde till banorna (jfr sid. 447). Vintersäsongen 1946—1947 hava femton sådana banor anlagts. Vidare underhållas ett sjuttioatal *kälbäckar* i stadens parker och förstäder.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 447). Därjämte finnes i Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke toges i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennis. I Forsgränksa medborgarhuset å Södermalm har inrymts en gymnastiksal, som tagits i bruk hösten 1939. Gymnastiksalen, som står i direkt förbindelse med Forsgränksa badet, är inredd jämväl för handboll och tennis. Salens golvyta mäter 16,5×36 meter. En mindre åskådarläktare rymmer 120 personer. Bägge gymnastikanläggningarna förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

I och med beslut av stadsfullmäktige den 16 december 1946 om flyghamnsstyrelsens upphörande med utgången av år 1946 har uppdragits åt idrotts- och friluftsstyrelsen att från och med den 1 januari 1947 övertaga förvaltningen av Skarpnäcks flygplats.

Denna flygplats har byggts under år 1940 i dåvarande arbetslöshetskommitténs regi under ledning av en särskild arbetsdelegation med representanter för flyghamnsstyrelsen och den kommunala arbetslöshetsförvaltningen. Flygplatsen har kostat i runt tal 1,200,000 kr.

Flygplatsen är upplåten för glid- och segelflygverksamhet.

Stadsfullmäktige beslöt den 29 januari 1945 att anvisa ett anslag av 31,000 kr. att tillhandahållas Stockholms segelflygklubb såsom bidrag till främjandet av segelflyget.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 2,125,670 kr., kapitalbudgeten 229,500 kr., av lånemedel, inom linjen 2,893,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 272,735 kr.

Verkmästare (XV).

Holm, G. H. L., Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60.

Verkmästare (5,700 kr.).

Eklind, H. A.; Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Föreståndare (11).

Hertzell, S. E. T.

Stora Essingens idrottsplats.

Essingestråket, Stora Essingen; t. 53 97 90.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Föreståndare (11).

Eriksson, A. L.

Vasaparkens idrottsplan.

Tel. 30 30 66.

Hjorthagens idrottsplats.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Föreståndare (11).

Eklind, H. A., tjl. (se ovan), tf. Bastholm, E. A.

Matteus idrottsplan.

Vanadisvägen, Hagagatan; t. 31 55 55.

Zinkensdamms idrottsplats.

Ringvägen 16, Sv.; t. 42 24 90.

Föreståndare (XI).

Bengtson, K. A.

Johanneshovs idrottsplats.

Enskede 1; t. 48 20 70.

Föreståndare (11).

Nilson, G. A.

Enskede idrottsplats.

Handelsvägen, Enskede 1; t. 49 16 85.

Föreståndare (e. 11).

Eklberg, A. O.

Enskede sportstuga.

Enskedevägen invid Enskede idrottsplats; t. 49 27 55.

Älvsjö idrottsplats.

Huddingevägen, Älvsjö 1; t. 47 12 33.

Föreståndare (XI).

Nylander, E. T.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. 45 05 75.

Föreståndare (11).

Stråhle, B. E. R.

Mälarhöjdens idrottsplats.

Johannisdalsgatans förlängning, Mälarhöjden; t. 46 11 18.

Föreståndare (e. 11).

Crammer, C. H. V.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. 25 35 27.

Föreståndare (11).

Björkman, E. G.

Ängby idrottsplats.

Vultejustvägen, Ängby 1; t. 37 36 72.

Föreståndare (e. 11).

Carlsson, G. E. H.

Eriksdalshallen.

Ringvägen 70, Sö.; t. 43 88 90 och 43 89 15 (kassan).

Föreståndare

(gemensam med Forsgränska badet).

Backlund, N. R. (se sid. 169).

Två e. o. vaktmästare (VIII).

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklouvägen, Smedslätten; t. 25 05 22.

Hjorthagens tennisbanor.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 60 83 83.

Enskede tennisbanor.

*Enskede idrottsplats, Enskede 1;
t. 49 16 85.*

Flatenbadets tennisbanor.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälarhöjdens tennisbanor.

*Mälarhöjdens idrottsplats, Johannisdals-
gatans förlängning; t. 46 11 18.*

Vasa gymnastikhall.

*Hälsingegatan 4, Va.; t. 30 46 74; ang.
upplåtelser 52 02 60.*

En vaktmästare; t. 30 46 74.

Forsgrénska gymnastikhallen.

*Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.;
t. 40 11 02 och 40 07 05 (kassan).*

Föreståndare.

Backlund, N. R. (se sid. 169).

Två e. o. biträden (III).

För samtliga idrottsanläggningar: *varierande antal arbetare.*

Badverksamhet.

I Stockholm finnas tio större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislunden samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten), Flaten, Älvsjö, Vårby, Mälarhöjden, Södra Ängby och Erstaviksbadet. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes vid Kyrksjön i Bromma. Vidare hava mindre strandbad anordnats å Stora Essingen, å Kungsholmslandet vid Essingesundet, å Långholmen, vid Årstavikens södra strand, i Gröndal samt vid Långsjön i Brännkyrka. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Hjorthagen, Bällstalund, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingen samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. En större varmbadanläggning har inrympts i Forsgrénska medborgarhuset. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrotts- och friluftsstyrelsens förvaltning.

Vanadisbadet, beläget i Vanadislunden, är ett bassängbad med renat och uppvärmt vatten. Det sistnämnda möjligger längre badsäsong än vid övriga friluftsbad, nämligen från mitten av maj till omkring mitten av september. Tidigare under vårsäsongen kan badet hållas öppet för solbad med dusch.

Tranebergsbadet, nära Tranebergsbrons östra landfäste, är ett strandbad.

Eriksdalsbadet är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna fil-

terbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas. Stadsfullmäktige beslöt å 1938 anläggandet av ett nytt friluftsbad i Eriksdalslunden i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen framlagt förslag.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till enskild person.

Solviksbadet i Smedslätten är ett strandbad vid Mälaren.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av c:a 1,200 meters längd. Inom anläggningen finnas även två tennisbanor, idrotts- och lekfält samt lägerlivsområde. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i abonnerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Älvsjöbadet invid Huddingevägen i Älvsjö är ett bassängbad med renat vatten.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning omfattar förutom strandbadet även ett lägerlivsområde.

Vårbybadet är ett strandbad i Mälaren vid Vårbyfjärden, utarrenderat till enskild person.

Erstaviksbadet är ett strandbad vid Erstavikens norra strand.

Ängbybadet är ett strandbad i Södra Ängby.

I Forsgrénska medborgarhuset är inrymd en större varmbadanläggning, Forsgrénska badet, som togs i bruk hösten 1939. Badet är ett gemensamhetsbad med en bassäng om $12 \times 33\frac{1}{3}$ meter, bastu- och tvagningsrum samt omklädningsutrymmen för 400 badgäster samtidigt. Vid tävlingar kan beredas åskådarplatser för omkring 1,000 personer.

Det i Aspudden å en av aktiebolaget Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt belägna varmbadhuset, som under år 1939 ombyggs och utvidgats, inrymmer ett större omklädningsrum, ett tvättrum med duschar, en bastu, en 6×15 meter stor simbassäng, en karbadshytt m. m. Ett mindre varmbadhus finnes även i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Hjorthagens, Bällstalunds, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingens skolor äro vissa tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov, upplåtna för allmänheten. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhas av styrelsen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande förutom uppvärmnings- och filterringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, bastu, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till

Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och drives under namnet Liljeholmsbadet.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* samt *undervisning i livräddning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 447). Därjämte erhåller Riksföreningen för simningens främjande (Simfrämjandet) bidrag för kursverksamhet bland husmödrar.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågavarande anläggningar kunna erhållas å styrelsens expedition.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 1,310,586 kr., kapitalbudgeten 76,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 580,850 kr.

Badinspektör (s. 19).

Backlund, N. R.; Forsgrénka badet, Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06.

Friluftsbad.

Vanadisbadet.

Vanadislunden (ing. från Sveavägen); t. 30 12 11.

Under badsäsongen en *badföreståndare*, en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Tranebergsbadet.

Fredhäll (vid Tranebergssund); t. 50 56 98.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och tre *simlärare*.

Eriksdalsbadet.

Eriksdalslunden (ing. från Ringvägen); t. 41 11 38.

Utarrenderat (se ovan).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 100.

Tillsyningsman (IX).

Karlström, K. S., tjl., tf. Hertzell, N. G.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och tre *simlärare*.

Älvsjöbadet.

Invid Huddingevägen, Älvsjö 1; t. 47 15 07.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Långsjöns friluftsbad.

Invid Långsjöplan; t. 47 21 60.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Mälarhöjdens friluftsbad.

Vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. 46 12 71.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Vårbybadet.

Vårby; t. Fittja 101.

Utarrenderat, se sid. 168.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Gröndalsbadet.

I kv. Bommen vid Sjöbjörnsvägen; t. 45 24 18.

Under badsäsongen en *simlärare*.

Solviksbadet.

Smedslätten; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, tre *simlärare* och en *förste vaktmästare*.

Ängbybadet.

Färjestadsvägen, Södra Ängby; t. 37 08 76.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Erstaviksbadet.

Vid Erstavikens norra strand; t. 17 10 90.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Stora Essingens friluftsbad.

Invid Ochålshamnen å öns västra sida; t. 51 63 51.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Essingesundets friluftsbad för damer och barn.

Å Kungsholmslandet nordväst om bron till Lilla Essingen; t. 51 28 82.

Under badsäsongen en *simlärare*.

För samtliga friluftsbad: fyra *simlärare* och en *simlärarinna* såsom avlösare å ledighetsdagar samt varierande antal arbetare.

Varmbad.

Forsgrénka badet.

Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06 och 40 07 05 (kassan).

Föreståndare.

Badinspektören.

Ett extra första kontorsbiträde (3,804 kr.), ett e. o. kontorsbiträde (V), en e. o. siminstruktör (IX), två e. o. förste bad-

IfS

mästare (X), fem e. o. badmästare (VIII), fem e. o. badassistenter (IV), två extra badassistenter (2,286 kr.), en e. o. kassörska (V), en extra kassörska (2,688 kr.), en extra förrådsföreståndarinna (2,688 kr.), en e. o. expeditiönsvakt (VI) samt städerskepersonal och tillfällig timavlönad personal.

Liljeholmsbadet.

Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron,
Hornstull; t. 40 71 38.

En förste badmästare (3,672 kr.), en e. o. badmästare (VIII), en extra badmästare (3,330 kr.), två kassörskor, tillika baderskor (2,400—2,220 kr.).

Älvsjö varmbadhus.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1;
t. 47 17 20.

En badföreståndarinna (4), en e. o. badmaskinist (IX).

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. 45 00 11.

En badföreståndarinna (4), en e. o. badmaskinist (IX).

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Bällstalsbadet.

Bällstalsunds folkskola, Sundbyberg.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Örbybadet.

Örby folkskola, Älvsjö 1.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Enskedebadet.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30,
Enskede 1.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Storkyrkans folkbad.

Storkyrkans folkskola, Svartman-
gatan 22, C.

En extra badföreståndarinna (1,200 kr.), en extra värmeledningsskötare (960 kr.).

Friluftsverksamhet.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i idkande av lägerliv i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densammans utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivning har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 168) och Älten i Enskede församling samt ett område vid Mälarhöjdens friluftsbad, varest genom idrotts- och friluftsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Lägerlivsområden finnas dessutom å Farstanäset vid sjön Magelungen, vid Nibbla å Ekerö och å skärgårdsreservatet Finnhamn vid Husaröleden. Vid Hökmossen utmed Södertäljevägen, vid Södra Ängby i närheten av Ängbybadet samt på Grinda i skärgården äro anordnade campingplatser för turister.

Från och med år 1940 registreras på alla lägerlivsområden samtliga tältande och varje tältinnehavare har att erlägga en mindre tältningsavgift.

Av Föreningen för skidloppningens och friluftslivets främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Till föreningens verksamhet lämna staden bidrag (jfr sid. 447). Idrotts- och friluftsstyrelsen utförde hösten 1942 ny fartuppgbyggnad för skidbacke i Stadshagen. Å styrelsens stat äro medel upptagna för underhåll och drift av skidbackar, därav två i Enskede, en i Stadshagen, en vid Stora Mossen i Bromma, en i Älvsjö samt en vid Rosendal på Djurgården, ävensom av smärre skid- och teknikbackar i stadens parker och ytterområden. Inom staden och dess närmaste omgivning anordnas ett antal *skidspår*, f. n. uppgående till tjugufatta, dels för allmänhetens åkning, dels för avläggande av skolmärkesprov.

För friluftssändamål har staden genom beslut av stadsfullmäktige den 7 december 1936 förvärvat egendomen Tyresta i Österhaninge socken. Egendomen är belägen fågelvägen c:a 2 mil sydost ut från stadens centrum och har en areal av c:a 1,416 har. Friluftskommittén har i sitt be-

tänkande av den 5 oktober 1938 framlagt en detaljerad plan för områdets utnyttjande och förvaltning såsom naturallmänning. Under år 1939 restaurerades en av de äldsta byggnaderna i Tyresta by, den s. k. Dahlgrensgården, och iordningställdes såsom raststuga. Skötseln av raststugeverksamheten har uppdragits åt Svenska turistföreningen. I övrigt pågår restaurering av äldre byggnader inom Tyresta by i enlighet med tidigare härför uppgjord plan. Under år 1942 har med medel, som delvis anvisats ur fonden för friluftslivets främjande samt delvis av stadsfullmäktige, den s. k. Janssonsgården restaurerats och iordningställdes till scoutstuga och är nu upplåten till Stockholms scoutdistrikt. Ävenså ha i 1941—1942 års stater anvisats medel för istandsättande av byggnader för jordbruket.

Genom beslut av stadsfullmäktige den 21 juni 1943 har staden förvärvat egendomen Finnhamn i Ljusterö socken. Till förvärvet av egendomen har erhållits statsbidrag till ett belopp motsvarande omkr. 25 % av köpeskillingen. Egendomen, som är belägen fågelvägen c:a 46 km öster ut från Stockholm och omfattar en sammanlagd landareal av omkr. 90 har, utgöres av de öster om Ingmarsö vid Husaröleden belägna Stora och Lilla Jolpan, den västra hälften av Södra Långholmen samt ett antal mindre holmar och kobbar. Finnhamn utnyttjas såsom friluftsjeservat i skärgården och har iordningställdes såsom friluftsgård med rast- och båtplatser för friluftsfolk samt campingplatser. Verksamheten vid friluftsgården har närmast handhäfts av folkrörelsernas rese- och semesterorganisation (Reso). Genom beslut av stadsfullmäktige den 18 september 1944 har staden förvärvat egendomen Grinda i Värmdö socken. Egendomen är belägen i östra Saxarfjärden utanför Lindalsundet omkring 22 km fågelvägen från Stockholm och omfattar en areal av c:a 160 har, varav 14 har åkerjord. Förutom huvudön Grinda ingå ett tiotal större och mindre holmar i köpet. Grinda kommer att i likhet med Finnhamn utnyttjas såsom friluftsområde i skärgården, varvid corps-de-logiet tages i bruk såsom semestergård. För att öka möjligheterna till inkvartering avser styrelsen att uppföra nio förlägningsstugor på ön med sammanlagt 72 bäddplatser. Till denna semesteranläggning hava stadsfullmäktige den 17 mars 1947 anvisat medel.

Stadskollegiet har uppdragit åt idrotts- och friluftsstyrelsen att för framtiden handlägga de ärenden, som sammanhänga med ordnandet av hamnar och upplägningsplatser för småbåtar, och stadsfullmäktige hava den 24 januari 1944 uppdragit åt styrelsen att framlägga förslag till erforderliga åtgärder i ämnet. Styrelsen har fr. o. m. den 1 januari 1945 övertagit förvaltningen av samtliga staden tillhöriga hamn- och upplägningsplatser för småbåtar. För småbåts-

verksamheten disponerar styrelsen under år 1947 18,500 kr.

I syfte att åstadkomma ett effektivare utnyttjande av skolornas obligatoriska friluftsdagar ställer styrelsen kunniga ledare till lärarnas förfogande. Därjämte anordnas ett stort antal permanenta terrängbanor, orienteringsleder, miniatyrorienteringsbanor, punktorienteringsbanor m. m. på lämpliga terrängområden inom staden eller dess närmaste omgivelningar. I samarbete med skid- och friluftsförbundet samt turistföreningen anordnar styrelsen under sportlov utflykter och utfärder samt instruktion i vinteridrottens olika grenar. För dessa skolungdomsutflykter hava stadsfullmäktige i likhet med föregående år anvisat medel.

År 1944 beredde styrelsen ett mindre antal stockholmare tillfälle till amatörfiske å vissa staden tillhöriga vattenområden. Genom olika fiskevårdande åtgärder och genom anskaffandet av flera fiskevatten ha efter hand ökade tillfällena kunnat beredas till amatörfiske. Fyra tusen fiskekort tillhandahöllös sålunda under år 1946 för rätt till fiske i ett tjugutal vatten i Mälaren, Saltsjön och insjöar i Stockholms närmaste omgivelningar. För ifrågavarande verksamhet har för år 1947 anvisats ett anslag av 13,000 kr.

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 483,066 kr., kapitalbudgeten 204,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 114,060 kr.

Lägerlivsområdena vid Flatenbadet och Älten.
Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälärhöjdens lägerlivsområde.
Mälärhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. 46 12 71.

Farstanäsets lägerlivsområde.
Södertörns villastad; t. Södertörns villastad 445.

Nibbla lägerlivsområde.
Ekerö socken; t. Tråkvista 123.

Tyresta.
Österhaninge socken; t. Handen 260.
En e. o. tillsyningsman (VIII).

Finnhamn.
Ljusterö socken; t. Ingmarsö 2.

Grinda.
Värmdö socken; t. Tranvik 28 b.

För samtliga friluftsområden: två *extra tillsyningsmän* (4,800—3,420 kr.), en *extra friluftsassistent* (3,600 kr.).

Stockholms stads civilförsvarsnämnd.

Civilförsvarsnämnden.

Riddarhustorget 8, 1 tr. (postadress: Stockholm 2); t. gatunummen. Nämnden sammanträder tredje tisdagen i varje månad kl. 16.10.

Luftskyddslagen den 11 juni 1937 jämte övriga författningar rörande luftskydd och utrymning m. m. hava från och med den 1 december 1944 ersatts av civilförsvarslagen den 15 juli 1944 samt civilförsvarskungörelsen den 14 september samma år.

Enligt sistnämnda författning tillkommer civilförsvaret: a) att planlägga och i enlighet med meddelade föreskrifter verkställa erforderliga åtgärder för civilbefolkningens samt anläggningars, byggnaders och annan egendoms skyddande mot fientliga anfall, särskilt flyganfall, ävensom mot spioneri och sabotage; b) att ingripa mot sådan brand eller skada, som förorsakas av fientlig verksamhet, ävensom i övrigt begränsa eller lindra följderna av dylik verksamhet; c) att under krig och, i den mån k. m:t därom förordnar, vid krigsfara ingripa jämväl mot annan brand eller skada än sådan, som förorsakas av fientlig verksamhet; d) att planlägga och genomföra undanförsel och förstöring, i den mån sådan verksamhet icke enligt vad därom är eller kan varda bestämt åvilas annan myndighet än civilförsvarsmyndighet; e) att, i den mån k. m:t därom särskilt förordnar, vidtagna åtgärder för omhändertagande av en mera omfattande flyktingström; samt f) att i övrigt handhåva sådan på det allmänna ankommande civil verksamhet för rikets försvar, som icke enligt vad därom är eller kan varda föreskrivet åvilas annan myndighet än civilförsvarsmyndighet.

Riket indelas i civilförsvarsområden. Stockholms stad tillhör Stockholms civilförsvarsområde, i vilket förutom staden ingår Sundbyberg, Solna, Spånga, Nacka samt Huddinge.

Den centrala ledningen av civilförsvaret utövas under k. m:t av civilförsvarsstyrelsen. Inom varje län handhar länsstyrelsen ledningen av civilförsvaret. Länsstyrelsens uppgift har i civilförsvarskungörelsen närmare angivits så, att å densamma ankommer att leda och övervaka planläggningen av civilförsvaret samt att tillse att statliga och kommunala myndigheter samt enskilda fullgöra sina skyldigheter i enlighet

med verkställd planläggning. Länsstyrelsen har vidare att anordna övningar m. m. samt att leda och övervaka civilförsvarsutbildningen. I Stockholm ankomma dessa uppgifter å överstätt-hållarämbetet. Inom ämbetet har civilförsvarsdirektören att närmast under kanslidirektören å andra kansliavdelningen svara för uppgifternas fullgörande (se sid. 6). Den omedelbara ledningen av civilförsvaret inom varje civilförsvarsområde tillkommer civilförsvarschefen, vars uppgifter i stort sett angivas med samma ordalag som ifråga om länsstyrelse. Därest statliga eller kommunala myndigheter eller enskilda vägra eller underlåta att efterkomma av honom gjorda anmaningar, har han att anmäla förhållandet för länsstyrelsen för erhållande av rättelse. De grundläggande bestämmelserna rörande civilförsvarets omfattning och beskaffenhet inom varje civilförsvarsområde skola upptagas i en organisationsplan. Förslag till sådan plan skall upprättas av civilförsvarschefen i samråd med den eller de civilförsvarsnämnder, som finnas inom civilförsvarsområdet. Över förslaget skola de, som i allmänhet utöva kommunernas beslutanderätt, erhålla tillfälle att yttra sig. Organisationsplan skall därefter fastställas av länsstyrelsen.

Det åligger kommunen att i enlighet med den sålunda fastställda organisationsplanen ekonomiskt och materiellt svara för upprätthållandet av det *allmänna* civilförsvaret, däri inbegripet anordnande av allmänna skyddsrum och källarmursgenombrott för sådana. I fråga om det *särskilda* civilförsvaret (hemskydd och verkskydd) har kommunen att, i den mån skyldighet härutinnan icke åvilas ägare eller innehavare av anläggning eller byggnad, söra för att personalen i erforderlig omfattning utbildas och övas så ock anordna källarmursgenombrott för enskilda skyddsrum. Kommunen skall slutligen genom sina myndigheter lämna civilförsvarschefen bi-träde i sådana frågor rörande civilförsvaret, som hava samband med de särskilda myndigheternas verksamhetsområden. Kostnaderna för civilförsvaret skola i regel fördelas med $\frac{1}{3}$ å kommunen och $\frac{2}{3}$ å staten, men kommunen har i första hand att bestrida kostnaderna i deras helhet.

1945 års civilförsvarsutredning har avgivit ett betänkande med förslag rörande civilförsvarets organisation m. m. Utredningens förslag till ändrade kostnadsbestämmelser innebär bl. a. att

kostnadsansvaret för civilförsvarets administration skall förskjutats från kommunerna till staten. Tidigast kan detta ske den 1 juli 1947, från vilken dag lag om ändring i nu gällande civilförsvarslag föreslås träda i kraft.

De kommunen åvilande uppgifterna med avseende å civilförsvaret skola handhavas av en civilförsvarsnämnd.

Tidigare anbefalld civilförsvarsberedskap har upphört fr. o. m. den 1 juni 1945.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 december 1944 att tillsätta *Stockholms stads civilförsvarsnämnd*. Denna nämnd skall enligt samma beslut bestå af fem ledamöter, av vilka minst en skall vara kvinna. För varje ledamot skall utses en ersättare. Uppdraget skall gälla för fyra år. Avgår ledamot eller ersättare under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, skall fyllnadsval anställas för återstående tid. Civilförsvarschef må ej vara ledamot eller ersättare i civilförsvarsnämnd, ej heller den som icke uppnått tjugutre års ålder eller som icke råder över sig och sitt gods. Ledamot eller ersättare må kunna avsäga sig uppdraget: a) om han icke är boende inom kommunen; b) om han är ämbets- eller tjänsteman och av sin befattning hindras att fullgöra uppdraget; c) om han efter fyra års tjänstgöring som ledamot i nämnden är i tur att därifrån avgå samt d) om han uppnått sextio års ålder eller eljest uppgiver hinder, som av den väljande myndigheten godkännes. Vid civilförsvarsnämnds sammanträde äger civilförsvarschefen att närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt att, om han så önskar, få sin mening antecknad till protokollet. Han äger därjämte påkalla sammanträde av nämnden för behandling av vissa frågor. Civilförsvarsnämnd utser inom sig ordförande och vice ordförande för ett år i sänder. Endera av ordföranden och vice ordföranden skall vara icke krigstjänstskyldig person.

Med Stockholmsområdets luftskyddsförbund (se sid. 442) har civilförsvarsnämnden den 12 december 1946 träffat avtal angående ombesörjande av viss civilförsvarsutbildning.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och ersättare (för åren 1945—1948) ägde rum den 18 december 1944 (fyllnadsval den 30 oktober och 16 december 1946 samt den 27 januari och 17 februari 1947).

Författningar. Civilförsvarslag 15 juli 1944, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1353). K. civilförsvarskungörelse 14 sept. 1944, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1377).

Stat år 1947. Utgifter: driftbudgeten 300,000 kr. (till fördelning mellan nämnden och civilförsvarsbyrån), dessutom förlagsmedel 2,151,647 kr.

Civilförsvarsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Berglund, H. J., borgarråd, t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Ossbahr, C. P., protokollssekreterare.

Övriga ledamöter.

Andersson, O. Valter, ombudsman, stadsfullm.
Henström, U. K. A., folkskollärare.
Salchow, f. Bahnson, Anna E., fru.

Ersättare.¹⁾

Peterson, J. B. A., kassör.
Lundmark, B. G., köpman.
Svensson, Knuth G., verktygsarbetare, stadsfullm.
Brundell, A. B., montör.
Twengström, f. Bruhn, H. M. (Lill), fru.

Sekreterare.

Gottliebsson, N. E., ekonomidirektör (se sid. 153).

Revisorer.

Gemensamma för polisnämnden m. fl. (se sid. 135).

Som civilförsvarsnämndens verkställande organ fungerar gatukontoret.

Förvaltningschef.

Gatudirektören (se sid. 153).

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter, inberäknat ordföranden och vice ordföranden, vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.